

10-IYUN
2021-YIL
23 (917)

web sayt: www.21asr.uz

@XXIasrofficial

ASR IJTIMOIIY-SIYOSIIY GAZETA

e-mail: xxi_asr@mail.uz

Мустақиллик – 30

Унинг ҳам кўнглида бор эди бир ишқ,
Бир ёниқ севгига интиқ бир юрак.
Лекин Ватанига бўлди чин ошиқ,
Шу юртни гулладиб, бахт топди бешак.

Лола ечиб қўйган кирза этикни
Кибор оёғимга кийгим келади.
Кўтара оларми елкам зил юкин,
Ўтган шу умримга ваҳмим келади.

Энахон СИДДИҚОВА,
Ўзбекистон халқ шоири

3

Арзон, қулай ва тезкор!

Энди почтани кутиб ўтиришга ҳожат йўқ.
Наширимизнинг электрон версиясига обуна бўлинг.
бунинг учун телефонингизга

“Play Market” ёки “App Store”дан
“XXI asr” иловасини юклаб олиб, пул ўтказсангиз кифоя.

УШБУ СОНДА:

Дунёдаги энг бахтиёр аёлман

2

Ишсизлар учун
имкониятлар

2

Мўйноқдаги
“Кўқон боғи”ни кўрмабсиз...

4

Тадбиркорга осон тутманг
кези келса, тошни кемиради,
сувни симиради

9

Пилла тиллага
айланяпти

12

 Президентга мактублар: "Биз ҳаётдан розимиз!"
Муносабат

Дунёдаги энг бахтиёр аёлман

Ассалому алайкум,
хурматли Шавкат
Миромонович!

Сизга ҳаётда англаган ҳақиқатларим ва тақдир гирдобидан сизнинг оқилона қарорларингиз туйғайли қандай чиқиб кетганимни баён этиш, шу орқали миннатдорлигимни изҳор этиш учун нома битмокдаман.

Севимли ёзувчимиз Ўткир Хошимов "Дафтар ҳошиясидаги битиклар" асарида "Орзу йўқолса, умид қолади. Умид йўқолса, илинж қолади. Илинж йўқолса... ҳеч нима қолмайди", деб ёзганида ҳақ гапни айтганини мен ўз ҳаётимда кўрдим.

Мен ўн йиллар давомида тўшакка михланиб, орзулари сўнган, яшашга бўлган умиди чиппакка чиққан, бир бурда нон илинжида ҳаёт кечираётган аёл эдим. Тўғри-да, сеvimли касбинг, қўлингизда "олий маълумотли" деган дипломинг бўла туриб, ишломасанг, боз устига ёлғизликда ўзгаларга муҳтож қолсанг, яшашдан маъно борми сен учун?

Катта орзу-ниятлар билан Андижон давлат университетини тамомлаганман. Рус тили ўқитувчисиман. Тақдир экан, турмуш ўртоғим билан йўлларимиз айро тушди. Ҳаётнинг менга берган синови шу билан тугаган бўлса, қанийди!

Ёлғизгина ўғлим, жигарим, суянчиғим жиддий хасталик билан тўғилган эди. Йиллар давомида ҳаракат қилдик, йўқ, нуқсон билан яшаш қисматиға битилган экан. Ожиз бандасининг қўлидан нима ҳам келарди? Ҳамиша "Бундан ҳам баттаридан сақласин!" деб дуо қилдим, холос. Ўғлим ҳозир Андижон туманидаги эркаклар "Мурувват уйи"да яшайди.

Бундан 13 йил аввал тақдир мени яна бир синовга дучор қилди – кутилмаганда хасталикка чалиндим-у, тўшакка михланиб қолдим. Ота уйимда ёлғиз яшайман, жигарларимнинг барчаси тақдир тақозоси билан хорижга кўчиб кетишган, тез-тез борди-келди қилишининг имкони йўқ эди ҳисоб. Йўқса, улар

ҳам мени ўз ҳолимга ташлаб қўйишармиди? Уларнинг қўлидан келадиган ёрдами шу бўлдики, рўзгоридан орттирди дегунча, номимга пул жўнатиб туришди. Яхшиям, кўни-кўшнлар, маҳалла-кўй бор экан, туриш-турмушимдан баҳоли қудрат хабардор бўлишди. Бир кун униси овқат олиб чиқса, эртасига бошқаси қорнимни тўйғазади, кийимларимни ювишади, уйимни тозалаб беришади. Ўзбекка хос меҳр-оқибат аталмиш юксак инсоний фазилатларни ана ўша оғир кунларда, шифтга термулганча "Бугун ким қорнимни тўйғазар экан?", деган савол ҳаёлимда чарх уриб айланган кезларда чуқурроқ ҳис этдим. Бугун гапиргани ҳам уяламан – ҳаётдан безиб, жонимга қасд қилиш фикри ҳам кўнглимда кўп бор тўғён урган. Аммо юқорида айтганим – яхши инсонлар, уларнинг таскин ва далдалари, меҳр-оқибати сақлаб қолди мени деб ўйлайман.

Беш йил аввал навбатдаги тиббий кўрик ортидан доволаниш учун шифохонага жойлашдим. Ҳолимдан хабар оладиган одам йўқ. Бир дунё дори-дармон ёзиб беришган – пул керак. Паспортиمنى гаровга қўйиб, зарур дориларни келтирдим. Шифохонадан чиққач, қарзни узай дедим-у, анча вақтгача қўлимга пул тушмади. Орадан талайгина фурсат ўтиб кетди. Қарзга еттулик пул топилганда эса паспортиمنى йўқолиб кетган экан.

Давлат раҳбарининг виртуал қабулхонаси очилганда кўрган кечирганларимни қисқа ва лўнда қоғозга тушириб, кўмак сўраб, кўнгилда минг бир илинж билан мурожаат йўлладим. Натижаси кўп куттирмади – оёққа туришим учун, ҳаётим яхшиланиши учун нимаики зарур бўлса, шу кунгача муҳайё этиб келинапти. Бу сизнинг биз каби ачиқ-чучук синовларни кўп ва ҳўб бошидан ўтказган аёлларга чексиз эътиборингиз, ғамхўрлигингиз натижаси деб биламан. Ахир сиз кўлаб ана шундай тақдирдош, қисматдош ҳамюртларим қатори менга ҳам эртанги кунга умид бердингиз,

яна ёшлик йилларимдаги каби орзулар билан яшашни ўргаяпман.

Хонобод шаҳар ҳокимлигида Мухтасархон Қосимова деган аёл бор. У бир куни "Президентимиз ташаббуси билан "Аёллар дафтари" юритилади энди, сизни ҳам рўйхатга қўшидик", деб қолди. Айтгани каби ҳадемай ҳаётимда ёруғ кунлар бошланди: биринчи навбатда бир пайтлар дори-дармон учун гаровга берилиб, йўқолиб кетган паспортиمنى ўрнига янги-сини беришди. Тезроқ соғайиб кетишим учун нимаики зарур тиббий ёрдам бўлса, бепул кўрсатилди бошланди. Айтишга андиша қиламан, ота-онамдан қолган тураржой ниҳоятда хароб, устига-устак, озодликдан маҳрум қилинган укам эртами-индин қайтса, у ерга ҳам сизга қоламанми, деган ҳадик ҳаёлимдан кетмасди. Ахир ота-боболаримиз "ҳар ким ёққан чирок, энг аввало, ўз оиласини ёритади" деб бежиз айтишмаган.

Масъуллар дардимни ҳис этишганига қувонаман: давлат томонидан менга кутилмаганда икки хонали, шинам, файзли квартира ҳада этилди. Мана, янги уйда ҳаётдан завқ, яхши инсонлар меҳридан куч олиб яшаяпман.

Айтманки, гарчи "Аёллар дафтари"да бўлсам-да, дунёдаги энг бой инсонлардан-да бахтлироқман бугун...

Шундай оқилона сиёсат юритаётганингиз, аёлларга бўлган юксак эътиборингиз ва биз каби бир мадада муҳтожларга бўлган чексиз меҳрингиз учун ташаккур!

Аллоҳ мудом йўлингизни, сизнинг тимсолингизда Ўзбекистонимизнинг йўлини ёруғ қилсин! Биз ҳаётда рўшнолик кўраётган оналар, аёллар шундай дуодамиз...

Эътиром ила,
Одинахон ЖўРАБОЕВА
Андижон вилояти,
Хонобод шаҳри
Фитрат маҳалласи

Манба: "Ishonch" газетаси
(2021 йил 5 июнь)

Ишсизлар учун имкониятлар

Баъзан вақт топиб, пойтахтдан қўшни вилоятга отланаман. Шунда ҳар гал Тошкент шаҳрига кириб келаётган турли-туман автомобилларнинг охири кўринмайдиган тигиз оқимиға, ҳосил бўлаётган улкан тирбандликларга кўзим тушади.

Шаҳарга кириб келаётганларнинг катта қисми ишга – катта-кичик қорхоналар, савдо-сотик, транспорт ва бошқа хизматлар кўрсатиш нуқталарига йўл олгани ҳаммамизга маълум. Бошқа йирик шаҳарларимизга кириш йўлларида ҳам аҳвол шундай бўлса керак. Чунки қишлоқ жойларда иш масаласи қийин экани ҳеч кимга сир эмас. Президентимиз бошлаб берган очиклик, ошкоралик сиёсати туйғайли бу муаммони тегишли идоралар масъуллари ҳам тан олмоқда.

Икки ой олдинги маълумотларга кўра, 18–30 ёшлилар орасида расмий ишсизлик 17 фоизни ташкил қиляпти. Ишсизларнинг катта қисми қишлоқларда яшовчи юрдошларимиздан иборат. Эндиликда қишлоқ жойлардаги меҳнат қилишга иштиёқи бор, лекин иш тополмаётган одамлар учун катта имкониятлар яратилмоқда.

Президентимиз раислигида бўлиб ўтган навбатдаги видеоселектор йиғилишида бу борада аниқ вазифалар белгиланди. Қишлоқ хўжалиги, тадбиркорлик ва хизматлари ривожлантириш орқали аҳоли бандлигини таъминлаш ҳамда чорва, парранда ва балиқ маҳсулотларини кўпайтириш бўйича вазифалар ижросига бағишланган мазкур мажлисининг том маънода мамлакат ижтимоий ҳаётида жиддий аҳамиятга молик дейиш мумкин.

– Вилоятлар ва туманлар ҳокимлари, сектор раҳбарлари галладан бўшаган майдонларни ишсиз аҳолига адолатли ажратиб, уларга экспортёр ва кластерларни бириктирсин, – деди Президентимиз.

Умуман, галладан бўшайдиган ерларнинг 800 минг гектари ишсиз аҳолига бозорбоп тақрорий экин экиш учун берилди. Бунда, ишсиз аҳоли ва ёшларга ерни ижарага берган кластер ҳамда фермерлар ушбу ер майдони учун солиқдан озод қилинади. Бу орқали қарий 1,5 миллион аҳолини мавсумий иш билан таъминлаб, даромадли қилиш мумкин.

Шуни ҳисобга олиш керакки, ҳозирча бекор юрганларнинг барчасини ер илмидан, деҳқончиликдан хабардор, деб бўлмайди. Уларга бу борада ёрдам бериш лозим. Эндиликда O'zLiDeP "Ёшлар қаноти" ўтказётган "Тадбиркорликка илк қадам" лойиҳаси доираси кенгайтирилиб, ихтиёрига ер бериладиган кишилар ҳам тўлиқ қамраб олинади, уларга аграр соҳа бўйича сабоқлар берилди. Шунингдек, яқин кунларда "Замонавий касблар маҳорат мактаби" лойиҳаси йўлга қўйлади. Унда навқирон авлод вакиллариға, жумладан, илгор агротехнологиялар, деҳқончиликнинг инновацион услублари бўйича ҳам дарслар ўтилиши режалаштириляпти.

Партияимиз фаоллари давлатимиз раҳбарининг мазкур йиғилишида берган бошқа топшириқлари, белгиланган вазифаларини ҳам амалий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга киришмоқда.

Беҳзод ИСРОИЛОВ,
O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши
Ижроия кўмитаси ходими

ВОДИЙ ЛОЛАСИ

ҲАҚИДА ЁЗИлмаган шеър дoston, китобу асар қолмади ҳисоб, лекин...

Бу афсонавий аёл миллатимиз фаҳрига айланишида ўзига хос ҳикмат бор. Ёки оддий мисол, давлат раҳбари қачон Фарғонага йўли тушгудек бўлса, Лола опани йўқлайди, қилаётган савобли ишларини ўз кўзлари билан кўриб, бошлари осмонга етади.

Ўзбекистон Қаҳрамони, Олтиариқ туманидаги “Нурли обод” фермер хўжалиги раҳбари, “Эл-юрт хўрмати” ва “Фидокорона хизматлари учун” орденлари соҳибаси, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими Лолахон Муротовани узундан узоқ таърифлашга ҳоҷат йўқ. Аввало, Оллоҳнинг марҳамати, қолаверса, бутун умрини бахшида этган қишлоқ хўжалиги соҳасидаги салкам чорак асрлик заҳматли меҳнати туфайли Ватанимизда шундай обрўга, юксак мартабага сазовор бўлди. Энди ўтмишга ҳам бир қайтайлик.

...Лола опанинг отаси Неъматжон ака Полосон қишлоғидаги номдор жамоа хўжалигининг трактор паркида механик бўлиб ишларди. Шу боисми, ёшгина қизалоқ отасининг ёнидан кетмас, техникага бўлган меҳри, қизиқиши ўзгача эди. Тасаввур қилинг, у маҳаллари қизларнинг трактор ҳайдаши кўрган кўзга галати туюларди. Айниқса, қишлоқ шароитини айтмайсиз. Мактабни битириб, билим юртида механизаторликка ўқийман деганида ҳамма ҳайрон қолди. Охири кўнмасликнинг иложи йўқ эди. Негаки, у энди пахта териш машинаси рулига ўтирди. Ҳаммаёқда шов-шув бўлди. Кимсан Неъматжон механикнинг қизи аввал Олтиариққа, кейин вилоятга овоза бўлди. Кўрган ҳам, эшитган ҳам кўш қўллаб дуолар қилди.

Орадан бир йил ўтар-ўтмас уни колхозда очилган ёшлар пахтачилик бригадасига раҳбар этиб тайинлашди. Ўт-олов қизнинг саъй-ҳаракатлари туфайли ҳар йили давлат режалари муддатидан аввал ортиғи билан бажарила бошладди. Туман раҳбарлари тан берди унга ва катта бўлимга бошлиқ бўлди. Ана энди тиниб-тинчимайдиган Лолахон Муротовани одамлар бир овоздан “Нуробод” ширкат хўжалиги раисалигига лойиқ кўришди.

Шамолдек йиллар ўтиб кетди. Мустақиллик экинлари ҳамда қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ислохотлар туфайли юртимизда фермерлик ҳаракати кучая бошлади. Ана энди оғир синовлар бошланди. Унга ҳам ҳосилдор ерлардан эмас, аксинча, кумлоқ, деҳқончилик қилиш оғир бўлган чўл ҳудудидан ер берилди. Янги фермер хўжалиги очилиб, ўзи раис бўлди.

У ҳам анойилардан эмасди. Негаки, қишлоқ ҳудудидаги экин майдонларининг пасту баландини атрофлича ўргангани учун ҳатто қиш кунлари ҳам қадрдон дала-сига йўл олар, пайкалларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, ҳосилдорликни янада ошириш, ихтозорларни кўпайтириш, тупроқ унмдорлигига қараб, уруғ навини танлаш бўйича режалар тузар, бу машаққатли ишларни амалга оширишнинг энг мақбул йўллари-ни изларди. Асосийси, у тажрибали деҳқонлардан маслаҳат, йўл-йўриқ сўрашдан ҳеч қачон эринмасди. Ўрганганларининг барчаси унга деҳқончилик билан шуғулланиш жараёнида жуда асқотди. Ҳар бир ишнинг бошланиши, муқаддаси жуда қийин бўлади.

У кунларни Лолахон опанимиз хўрсиниб эслайди:
– Одамларимизнинг феъли, иш тутуми ҳам қизиқ-да. Аввал сизни кузатиб ўтиради. Қани, бу аёл боши билан қандай ишлар экан, қийинчиликларга бардош бера олармикан, шароитлар

ҳам ҳавас қиларли даражада эмас, деб томошабинлик қилишди. Энди фермер бўлган йилим, янги иш бошлаганимиздаёқ баҳор жуда инжиқ келди. Айрим майдонларда икки-уч мартадан чигитни бузиб экишга мажбур бўлдим. Ҳисобланг, бир марта чигит экишнинг ўзига қанча уруғ, қанча ишчи ва техника кучи, қанча ёнилги сарф бўлади? Ҳазилакам маблағ кетмайди. Ана энди такрор-такрор экилгандаги сарф-харажатларни ҳам чўтга қоқиб кўринг-чи? Бунинг устига, инсон омили деган гаплар ҳам бор. Қанчалар асаб толалари емирилмайди дейсиз бундай вазиятда...

Иродаси меҳнатда тобланган Лолахон Муротова ўша кунларни эсларкан, нигоҳлари олисларга қадалади. Бу нигоҳларда нафақат фермер хўжалиги ўтмишининг, балки ўтган умри давомидаги оғир меҳнат фаолиятининг, чеккан заҳматларининг тарихи мужассам эди гўё. Бироз ўтгач эса бу ойдек чехрада табассум пайдо бўлади ва қаҳрамонимиз ҳикоясини давом эттиради:

– Яратганга беадад шукрки, ўша йили гўза ниҳолларимиз баравж ривожланиб кетди. Лекин бир лаҳза ҳам тиним билмадик, Худойим ҳаракатимизга яраша баракот берди. Ўша йили ишни биргина механизаторимизнинг ўзига ташлаб қўймадим. Ўзим ҳам иккинчи тракторни миниб, гўза қатор оралари-га пешма-пеш ишлов бера бошладим. Зеро, серёгин келган баҳордаги қатқа-

лоқларни зудлик билан юмшатиш шуни тақозо қиларди. Вақт эса кутиб турмас эди. Хайрият, кузда юзимиз ёруғ бўлди: давлатнинг шартнома режасини бир неча фоиз ортиғи билан уддаладик.

Ҳеч эсидан чиқмайди унинг, айниқса, чўл ерларидаги ҳосилдорликни кўтариш осон бўлмади. Фермер хўжалиги энди ташкил этилган йиллари ҳар гектар ердан зўрга 15-20 центнердан ҳосил олинди. Тушкунликка тушмади. Матонатли деҳқон аёлнинг саъй-ҳаракатлари, маҳорати, бетиним изла-нишлари йилдан йилга ўз самарасини бера бошлади. Кейинчалик ҳосилдорлик 35-40 центнерга, сўнги 4 йилда эса 55-60 центнергача кўтарилиб, рекорд натижа қайд этила бошланди.

Раҳматли отаси Неъматжон аканинг куйидаги ҳикматли сўзлари Лола опанинг юрак тубида яшайди: “Кизим, чўл ўз номи билан чўл, уни измингга солиш осон иш эмас. Қачонки, унга меҳр берсанг, ундан истаган ҳосилингни оласан. Ерга кўзбўямачилик қиладиган бўлсанг, у ҳам сени алдаб қўйганини ўзинг билмай қоласан. Шу туфайли ҳам, она заминга ҳамиша кўз нури-нгни билан бирга, қалб кўринг ва меҳрингни ҳам бергин”.

Фермер аёлга падарди бузрукворининг ушбу доно ўғитлари ҳар доим куч беради, қувват, далда беради. Ҳатто ҳозир ҳам ана шу насихатларга қатъий амал қилади. Ишонинг, ер майдонларининг ҳосилдорлиги 60 центнергача етса ҳам, у бу ҳосилдорликни янада ошириш мақсадида изланади, интилади, инновацион лойиҳалар устида бош қотиради. Натижани эса бутун мамлакат кўриб, билиб турибди!

Фидойи фермер пешона тери эвазига орттираётган даромадидан тумандаги эҳтиёжманд оилаларни ҳам маънан, ҳам моддий томондан қўллаб-қувватлайди, ҳар йили ўнлаб болакайларнинг суннат тўйларига ўзи бошқош бўлади. Шунингдек, ҳосилдорликни янада ошириш

мақсадида турли техника воситалари харид қилади. Олтиариқликлар фермер аёлни қўлиочик, сахий ва саховатпеша инсон сифатида ҳам юксак қадрлайдилар.

Баъзан Лола опанинг суҳбатларини соғиниб қолсак, тўғри даласига отланамиз. Лекин кейинги пайтларда дала ишларидан ортиб, мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётида ҳам фаол иштирок этиб келаётганига гувоҳ бўламиз ва секингина “Илоҳим, Оллоҳ ўз паноҳида асрасин сизни!” деб шивирлаб қўямиз. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзоси, Халқ депутатлари Фарғона вилояти кенгашидаги О‘зЛиДеП депутатлик гуруҳи аъзоси сифатида сайловчиларнинг муаммоларини ижобий ҳал этиш, уларнинг ҳаётдан рози бўлиб яшашларига кўмаклашиш йўлидаги фидойилиги ҳақида соатлаб сўзлаш мумкин.

Яна тарихий воқеликка қайтмоқни лозим топдик. Шу йил февраль ойида Президент Шавкат Мирзиёев Фарғонага расмий ташириқ давомида Лолахон Муротова билан кўришар экан, “Ҳар сафар ҳаёлимда водийни эслаганда сиз кўзимнинг олдига келасиз. Ҳар сафар сўрайман, сизнинг кулишингиз, ишончингиз, фидойилигингиз, намуналигингиз, ҳақиқатан аёлларга қаҳрамонлик меҳнатингиз билан намуна кўрсатганингиз учун менинг сизга бўлган хурматим, эътиборим, меҳрим, муҳаббатим чексиз”, дея самимий дил сўзларини изҳор қилганида фахрул ифтихор ҳисси оракин чулғайди.

Опа ҳам ўша тарихий кунларни хотирлаб, “Юзма-юз суҳбатимизда Шавкат Миромонович жуда ҳам кайфиятими кўтардилар. Бу учрашувдан беҳад мамнун бўлиб, ҳаётга, яшашга бўлган иштиёқим янада ошди”, деб қўяди...

**Адҳамжон РАҲМОНОВ,
Шоҳсўлтон ТЎХТАМАТОВ,
Ўзбекистон
Журналистлари ижодий
уюшмаси аъзолари**

МЎЙНОҚДАГИ “ҚЎҚОН БОҒИ”НИ

Шу йилнинг 18 майи. Бутун дунё оммавий ахборот воситаларида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг таклифи билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 75-сессиясида Оролбўйи минтақасини экологик инновация ва технологиялар ҳудуди деб эълон қилиш тўғрисидаги махсус резолюцияси қабул қилинган ҳақидаги қувончли хушxabар тарқалди.

Ушбу резолюция матни билан танишиб, кўнглимиз ёришди, қаддимиз тоғдек кўтарилди: бу энди Оролбўйи муаммолари фақатгина Ўзбекистон ёки Қозоғистоннинг муаммолари бўлиб қолмасдан, балки бутун жаҳон аҳлини ташвишга, хавотирга солиб турган муаммога айлангани расман тасдиқлангани, қолаверса, бу глобал масалада ҳамжиҳатлик ниҳоятда зарур экани алоҳида таъкидланган эди. Яна бир эътиборли жиҳати, Оролбўйи минтақаси БМТ Бош Ассамблеяси томонидан “Экологик инновациялар ва технологиялар ҳудуди” мақоми тақдим этилган биринчи минтақа бўлди. Насиб этса, келажакда бу ерларга экологик инновациялар ва технологиялар кириб келади. Демак, Оролбўйи минтақаси, хусусан, Мўйноқда ҳам янги ҳаёт нафаси бошланади.

Яна бир нарсани таъкидлашни истардим: Навоий бобомиз ёзганларидек:

**Одамий эрсанг демагил одами,
Оники, йўқ халқ ғамидин ғами.**

Навоий ҳазратлари демокчиларки, кимнинг халқ ғамидан ғами бўлмаса, ҳақиқий одам бўлсанг, уни одам дема.

Ортиқча изоҳ шарт эмас, тўғрими?

Қарангки, Орол муаммоси бир ёки иккита минтақа аҳлини эмас, аксинча, бутун инсониятни ташвишга солаётган бир пайтда биз – шу заминда туғилган, тақдиримиз боғланган ҳудуд бошидан кечаётган кўргилликларга томошабн бўлиб қараб турсак, инсофдан бўлармиди?! Давлатимиз раҳбари ташаббусидан руҳланиб, ушбу умумжаҳон масалага битта мушт бўлиб ечим изламоғимиз шарт.

Яна ҳазрат Навоийнинг бебаҳо меросига мурожаат этамиз:

**Тух(и)м ерга кириб чечак бўлди,
Қурт жондин кечиб ипак бўлди.**

**Лола тухмича ғайратинг йўқму?!
Пилла қуртича ҳимматинг йўқму?!**

Улуғ бобомизнинг ақлу заковатларига қойил деб юборасан киши: оддий лолақизғалдоқнинг кўз илғамас уруғи ерга тушиб, не заҳматлар билан униб чиқиб, умри қисқа бўлса ҳам лола очди, гуллади. Ипак қурти зигирдек давридан бошлаб тинмай меҳнат қилиб, ипак – пиллани яратди, лекин не-не машаққатли меҳнати эвазига яратган пилласидан қурт учун ҳеч бир манфаат бўлмайди.

Суратда: Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти ректори Иброҳим Йўлдошев (ўртада): “Илтимос, Оролбўйининг салкам 50 даража жазирама иссиғида не-не умидлар билан барпо этган боғимиз сувсизликдан қуриб қолмасин!”.

Мўйноқ тумани ҳокими Ерполат Еденбаев (чапда): “Йўғ-е, Иброҳим оға, насиб этса, “Қўқон боғи”нинг гуллаб-яшнаши йўлида кўлимиздан келгунича кўмак берамиз”.

Охирида қурт ўзи яратган пилланинг ичиди ҳалок бўлади ёки капалак бўлиб учиб кетади.

Эй, инсон авлоди, наҳотки, сенда лола уруғичалик ғайрат бўлмаса?! Пилла қуртичалик ҳиммат бўлмаса?!

Ана сизга, буюк Навоийнинг ҳаёт фалсафаси! Мана шу тўрт сатрда инсоннинг дунёга келиб, умри ниҳоясигача бўлган ҳаёт мазмуни акс этган эмасми?

Ўйлайлик, тафаккур қилайлик азизлар, бугун Президентимизнинг эзгу мақсадлари замирида ҳам Навоий бобомиз бундан кам эмас, беш асрдан кўпроқ муддат аввал ўртага ташлаган ўлмас гоёлари ётибди. Эл-улус дарди билан яшаш, одамларни рози қилиш, уларнинг мушқулини ечиш, айниқса, раҳбарларнинг халқ ичига кириб, дардларига малҳам бўлмоғи, ҳамма ҳаммаси бугунги сиёсий-ижтимоий жараёнлар билан чамбарчас боғлиқлиги исботи, десак, муболага бўлмайди.

Оддий мисол: Шавкат Мирзиёевнинг Президентлик давридан бошлаб то шу кунгача Орол минтақаси ҳар доим эътибордаги энг долзарб масала сифатида кун тартибиде турганига барчамиз гувоҳимиз. Нуфузли ташкилот бўлмиш БМТ Бош

Ассамблеясининг бу борада махсус резолюция қабул қилганлиги эса Ўзбекистоннинг жаҳон миқёсида ўз овози, ўрни борлигини исботлайди.

Ана энди Мўйноқдаги “Қўқон боғи” ҳақида эшитинг.

2018 йилнинг январиде Ўзбе-

сухбатлашиб, Мўйноқда институт ташаббуси билан боғ яратишга қарор қилдик. Қўқонда бу умидбахш ташаббус қўллаб-қувватланиб, кўчат йиғишга киришилди. Февралнинг охирига қадар юз минг туп мевали дарахт кўчатла-

кисдон давлат санъат ва маданият институтининг Қўқон шаҳридаги Фарғона минтақавий филиали доценти, филология фанлари номзоди Рашидхон Шукуров ўзаро мулоқотимизда Оролбўйида дарахтзор яратиш лойиҳаси ҳақида гапириб қолди. Лойиҳага кўра Қўқон филиалимиз профессор-ўқитувчилари ҳамда талаба-ёшлари Оролбўйи ҳудуди, аниқроғи, Мўйноқ туманида боғ яратиши режалаштирилганди. Рашидхон домла билан роса ўйладик, фикрлашдик. Икки хил муҳит бўлса, водий шароитида кўкартирилган қайси бир дарахт ниҳоллари Мўйноқ шароитида амал олиб кетиши мумкинлиги борасида анча мулоҳазага бордик. Яна савол бўлдики, мевали дарахт кўчатини экиш мумкинми? Мўйноқ об-ҳавосида Қўқондан олиб борилган ўрик, шафтоли, олча, олма, беҳи кўчатлари у жой иқлимига мос бўлган Калифорния тарағи сингари ривожлана олармикан? Сув масаласи нима бўлади? Хуллас, саволлар, ечимини кутаётган муаммолар кўп эди. Ниҳоят институтимизнинг Қўқон ва Нукус шаҳарларидаги филиаллари директорлари билан

ри ҳамда тез ўсувчи Калифорния тарағи қаламчалари тўпланди. Бу ишда жамоамиз билан бирга қўқонлик саховатпеша тадбиркорлар – Мансурхўжа Хўжаев, Иброҳимжон Сулаймонов, Икромжон Абдуллаев, Қодирбек Артиқов, Бахтиёржон Собиров, Шарифжон Йўлдошев яқиндан кўмак беришди. Бу кўчатларни Мўйноққа жўнатиш ҳам осон кечмади. Юк салмоқли, уни олиб бориш учун катта юк машинаси керак эди. Мософа 1 500 қақиримдан олис бўлиб, ҳар қандай ҳайдовчи ҳам рози бўлавермасди. Шунда Хоразм томонлардан Қўқонга гуруч олиб келадиган юк машиналарини кутдик. Нукусда кўчатларни институтимизнинг Нукус филиали директори Паҳратдин Палуаниязов (Оллоҳ раҳматига олсин, савобталаб инсон эди) шоғирдлари билан кутиб олиб, шудлик билан Мўйноққа жўнатди. Шунда яна бир муаммо чиқди: бу ерда ҳануз ерлар муздан эримаганди-да. Охири туман ҳокими Сайлавбай Дониёров билан телефонда гаплашиб, ер қовлайдиган трактор топишда ёрдам сўрадим. Катта чуқур қазилиб, кўчатлар кўмиб қўйилди. Акс ҳолда, совуқ

КЎРМАБСИЗ...

Иброҳим ЙЎЛДОШЕВ,
Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти
ректори, филология фанлари доктори, профессор

таъсирида бизнинг бутун меҳнатимиз зое кетар эди. Март ойи ўртасида кўчат экиш бошланиб кетди. Бир куни туман ҳокими Сайлавбай оға боққа қандай ном берамиз деб сўраб қолди. “Санъат боғи” ёки “Маданият боғи” десак бўлармикан, деб жавоб берсам, бу кўчатлар жуда олисдан – водийнинг сўлим Қўқонидан келтирилгани учун “Қўқон боғи” деб ном қўйсак деган таклифни айтди. Ўшанда кўнгилдан яна бир ёруғ ниятлар кечди, шоядки, келгусида “Қўқон боғи” атрофида бошқа ҳудудларимиз номларида ҳам гўзал боғлар барпо этилса!

Албатта, биринчи йил анча қийин кечди. Мен Нукус филиалимиз директори билан доимо боғланиб, кўчатларимиз аҳволини сўраб турдим. Устозимиз Рашидхон Шукуровнинг безовталигини айтмайсиими?

Биринчи йили кўчатларнинг 70-80 фоизи тутиб кетди. Не-не умидлар билан экилган кўчатларнинг барқ уриб ривожланишида институтимизнинг Нукус филиали жамоаси, қолаверса, Вокал кафедраси доценти, Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган артист Рудийки Алланбоевнинг фидойилиги ҳақида алоҳида тўхталмоқ жоиз. Сабаби у ҳар йили ёз мавсумини асосан “Қўқон боғи”да ўтказди.

Жорий йилнинг 2-4 июнь кунлари институтнинг ёшлар билан ишлаш бўйича проректори Элдор Шермонов ҳамроҳлигида Нукус филиалимиз, албатта, Мўйноқда бўлди. Дастлабки кун филиал профессор-ўқитувчилари ва талабалар билан очиқ мулоқотлар бўлиб ўтди. Филиалдаги ютуқлар, ҳал этилиши зарур бўлган муаммолар, келгусида амалга оширилажак режалар хусусида фикрлашдик. Жамоанинг кайфияти жуда кўтаринки руҳдалиги бизни хурсанд қилди. Мўйноққа сафаримиз олдиндан Қорақалпоқ давлат университети ректори, профессор Аҳмед Реймов Қўнғиротда буюк мутафаккир, Ислам олами устунларидан бири Сулаймон Боқирғонийнинг мақбараси бевосита юртбошимиз ташаббуси билан муҳташам зиёратгоҳга айлантирилгани ва у ерда мажмуа барпо этилганлигини сўзлаб берди. Чўлнинг қоқ ўртасида тикланган бўлса-да, барча шароит яратилган бу гўзал манзилни ҳам зиёрат қилмоқ насиб этди.

Эртаси куни филиал директори Аманжўл Аяпов билан бирга Нукусдан 225 км. йўл босиб, Мўйноққа шошилдик. Йўл-йўлакай Шуманай, Қонликўл, Қўнғирот туманларидан ўтар эканмиз, қорақалпоқ заминидан содир бўлаётган улкан ўзгаришларни ҳам ўз кўзимиз билан кўриб суюндик. Бу каби бунёдкорликларни кўргач, 40 йиллар аввалги хотиралар эсимга тушди. 1981 йил ҳарбий хизматдан қайтиб келгач, Тошкент давлат маданият институтида педагогик фаолиятимни яна давом эттирдим. Ҳар йили февраль-март ойларида институтда таълим олаётган

қорақалпоғистонлик талабаларга ишлаб чиқариш деб ном олган амалиётга раҳбар сифатида Қорақалпоғистонга юборилардим. Бугун ўйлаб қарасам, қирқ йилдан буён бу ўлка аҳли билан қадрдон бўлиб келган эканман. 1983 йилда мен кўрган Мўйноқ билан бугунги ўртасида еру осмонча фарқ бор.

Мўйноққа яқинлашганимиз сари юрагимда кўркув пайдо бўла бошлади. Чунки теварак-атрофни саксовулу юлғинлар, янтоқлар физик ётган бу ҳудудда биз яратган боғнинг аҳволи қандай экан, деган ҳадик бор эди. Яна бесарамжонлигим боиси бизга ҳамроҳ бўлиб келаётган журналистлар, қорақалпоқ телевидение-си вакилларининг борлиги эди. Боққа борсаг-у, боғ абгор ҳолда бўлса... Шундай ўй-хаёллар билан ўзимга қадрдон бўлиб қолган боққа қандай етиб келганимизни ҳам сезмадим. Хайриятки, кўз олдимда, ям-яшил бўлиб турган мевазорни кўрдим. Ўрик ва олча дарахлари уч-тўрт метр бўй чўзиб, нишона ҳосил тугибди. Шафтоли, олма, беҳи дарахлари келгуси йилдан мевага киришга шай. Дарахлар орасига экилган беда бел баробар бўлиб, дарахларни сувсиз қолмаслиги учун нам сақлашга хизмат қилмоқда. Хушманзара Қўқон боғларига кириб қолгандек севиндим, ўрик меваларидан уч-тўрт донасини олиб, атрофимдагиларга кўз-кўз қилдим. Кўзимдан севинч ёшлари оқди. “Қаранг, қандай ажойиб боғ бўлибди! Демак, Мўйноқда ҳам мевазор яратиш мумкин экан-ку! Ҳеч ким ишонмаган эди. Биз яратдик!” деб ҳайқиргим келди. Ўша паллада биздан бахтли инсонлар йўқ эди.

Боғни кезар эканман, сувсаган дарахларни кўриб, қандай қилиб сув келтиришни ўйлайман. Калифорния тераклари ҳам авж олиб, кўкка бўй чўзмоқда. Филиал директори Аманжўл Аяповдан туман ҳокими билан боғланишни илтимос қилдим. Ҳаял ўтмай икки навқирон йигит бизнинг олдимизга келишди. Улардан бири Мўйноқ тумани ҳокими Ерполат Еденбаев, иккинчиси эса туман ҳокимининг Оролбўйи минтақасини ривожлантириш ва экология масалалари бўйича биринчи ўринбосари Батирбек Уббиниязов экан. Масаланинг жиддийлигини яхши англаб етган ҳоким беш-ўн кун ичида сув келишига ваъда берди. Боғимиздан 500 метрлар чамаси йироқдан болаларнинг шодон ҳайқириклари кела бошлади. У ер ҳақида сўраганимда, Мўйноқ туманидаги “Оқ кема” болалар оромгоҳи эканини айтишди. Ё насиб, вақт келиб бизлар яратган бу сўлим боғ меваларидан “Оқ кема” оромгоҳи болалари баҳраманд бўлмоғини англаб, руҳим кўтарилди. Айтинг энди, бу дунёда бундан ҳам ортик роҳатбахш туйғу борми?! Яратгандан сўрайлик, ҳаммамизнинг ортимиздан ана шундай гуллаб турган боғлар қолсин!

Бугун Қашқадарё вилоятида 84 минг 327 нафар O'zLiDeP аъзоси бўлса, уларнинг 43 минг 630 нафарини ёшлар ташкил этади. Демак, тенг ярми катта ҳаёт остонасига умид билан қадам қўйган йигит-қизлардан иборат. Албатта, бу кичкина рақам эмас. Хўш, ана шу фаол қатлам билан ишлашда нималарга кўпроқ амал қилиш керак?

Масалан, жорий йил бошидан бери бизнинг бўлим билан ҳамкорликда 179 та тadbир ўтказилиб, уларда 4 214 нафар ёш иштирок этди. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти Қарши филиали қошидаги академик лицей ҳамда O'zLiDeP Қашқадарё вилоят

Ёшлар қаноти

си, томорқаларни томчилатиб ва ёмғирлатиб суғориш ускуналарини ўрнатиш борасида ҳам маҳорат дарслари ташкил этгани ўз самарасини берди. Эндликда воҳанинг юқори туманларидаги йўлга қўйиши борасида молиявий кўмак ва жой олиб, бу ажойиб мевани етиштириш ҳаракатига тушиб кетишди. “Варганза Боғишамол” томорқа хизмати кўрсатиш масъулияти чекланган жамиятида ташкил этилган томорқачилик кластери ва ўқув маркази деҳқончилик маданиятини ошириш, мевали боғ ва узумзорлар ташкил этиш, сувли ерлардан унумли фойдаланган ҳолда икки-уч бор ҳосил олиш борасида амалий машғулотлар ўтди.

Суянса, суянчиқ бўлгучи авлод

кенгаши Ёшлар бўлими билан ҳамкорликда воҳадаги умумтаълим мактаблари ва академик лицейларининг 9-10 синф ўқувчилари ўртасида физика ва инглиз тили фанидан соврин жамғармаси 2 миллион сўм бўлган Лицей кубоғи мусобақаси ташкил этилди. Иккинчи бор ўтказилаётган мазкур мусобақада 90 нафар ёш қатнашди. Мусобақа жараёнининг шаффоф ўтишини маҳаллий кенгашлар депутатлари ва ота-оналар кузатиб бордилар. Фолибларга партия вилоят кенгашининг фахрий ёрлиғи ва пул мукофотлари топширилди.

Ёки яна бир ибратли мисол: Ғузор туман кенгаши депутати Самандар Усмонов тумандаги 4 та мактаб ўқувчилари билан учрашув чоғида иқтидорли ёшларни Яккабоғ туманидаги муқаддас қадамжолар, Қарши шаҳридаги “Ватанпарвар боғи”га саёҳат қилишлари учун 4 та автобус ажратиб беришни маълум қилган эди. Хотира ва қадрлаш куни арафасида ёшлар Амир Темураваллуд топган Хўжайилғор қишлоғидаги зиёратгоҳ, полвонтош ва мозийдан сўйловчи осори атиқлар, қадимий булоқлар тарихи билан танишдилар.

Бўлимимиз томонидан ўтган қисқа даврда 160 нафарга яқин ёш йигит-қиз бандлиги таъминланди. Вилоятдаги тижорат банклари ва Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши томонидан 500 млн. сўмга яқин кредит акратилди. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, O'zLiDeP фракцияси раҳбари Ақтам Хайтов биз билан мулоқотда бўлиб, Китооб туманида истиқомат қилаётган, ёш оилаларни камбағалликдан чиқариш мақсадида тажрибали тариқасида малина етиштиришни кўпайтириш бандлиги ва фаровонлиқни оширишда муҳим аҳамият касб этишини алоҳида таъкидлаган эди. Партия фаоллари ёшларга малина кўчатини етиштириш, экиш технология-

Яна бир мисол, халқ депутатлари Қарши туман кенгаши депутати Дилшод Турсуновнинг ташаббуси билан туманда “Ёшлар дафтари”га киритилган йигит-қизлар бандлигини таъминлаш мақсадида иссиқхонада сабзавот ва цитрус мевалар етиштириш борасида ўқув машғулотлари ташкил этилди. Ёшлар Мустақиллик маҳалласида яшовчи Нурбек Йўлдошевнинг иссиқхонасида папая, Сарой қишлоғида яшовчи ёш тadbиркор Илхом Бегнаевнинг помидор, бодирин, манғитлик Фозил Раҳмоновнинг цитрус мевалар етиштириш борасидаги тажрибалари билан танишдилар. Бугун ана шу учта ҳудудда 6 мингга яқин ёш истикомат қилади. 150 дан ортик ёш тadbиркор иссиқхонада маҳсулот етиштиришни йўлга қўйиб, 500 нафарга яқин йигит-қиз бандлигини таъминлашган.

Жамиятнинг янгилиниш жараёнларида кўплаб ёш иштирок этиш истагини билдираётганини ҳисобга олсак, минглаб янги ёш ўрни яратишни тақозо этмоқда. Бугунги кунда бандлиги таъминланмаган ва уюлмаган ёшларни касб-хунар ва тadbиркорликка ўқитиш учун “Ёшлар 1+1” дастурини амалиётга татбиқ этиш ҳамда “Ҳар бир тadbиркор – ёшларга мададкор” тамойили асосида 1 тadbиркорга 1 ишсиз ёшни бириктириш ташаббуслари эътибордан четда қолган йигит-қизларни жамият ҳаётида фаол иштирокини таъминламоқда. Йўлдан адашган, ҳаётда ўрнини топа олмай ночорликда яшаётган ёрдамга муҳтож, кам таъминланган оилалар фарзандларининг муаммоларини ижобий ҳал этиб, бандлигини таъминлаган ҳолда турмуш фаровонлигини оширишга алоҳида эътибор қаратаямиз.

Маъмуржон АБДУЛЛАЕВ,
O'zLiDeP Қашқадарё вилоят
кенгаши ёшлар билан ишлаш
бўлими мудири

Озиқ-овқат маҳсулотлари таъминоти

НАРХ-НАВО ОШАПТИ, АҲОЛИ ТУРМУШ ТАРЗИ-ЧИ?

Ўзбекистонда аҳолининг ўсиши, ер, сув ва энергия ресурсларига бўлган талабнинг ортиши, иқлимнинг кескин ўзгариши озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашга кескин таъсир этмоқда. Зеро, ижтимоий ҳимояга муҳтож қатлам учун озиқ-овқат маҳсулотлари таъминоти барқарорлигига эришиш, аҳолининг харид қобилиятини ошириш, маҳсулотлар нархи ва миқдори кескин ўзгаришининг олдини олиш – ҳал этилиши зарур бўлган муаммолардан ҳисобланади.

Шу боис озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашга қаратилган давлат сиёсатини ишлаб чиқиш ва уни самарали амалга ошириш жоиз. Хусусан, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштирувчи тадбиркорлик субъектларининг кредит ресурсларидан фойдаланишини кенгайтириш бу борада муҳим омилдир. Уларга кўчат, уруғлик олиш, иссиқхона қуришга молиявий кўмак кўрсатиш, субсидиялар ажратиш ва шу асосда янги иш ўринларини яратиш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқарувчилар фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш ҳам энг муҳим жараёнлардир. Бу эса мамлакатимиз аҳолиси ва ташқи бозорга йил давомида арзон ва сифатли, рақобатбардош мева-сабзавот маҳсулотларини етказиб бериш имконини яратди.

Экин ерларидан, жумладан, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ерларидан самарали фойдаланиш, томорқа хизмати корхоналарининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва фаолиятини янада кенгайтириш, айниқса, бу борада оилаларни қамраб олиш даражасини ошириш ва маҳсулотлар экспорт қилиш имкониятларини янада кенгайтириш озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашнинг долзарб вазифаларидан бири бўлиб қолмоқда.

Айтиш жоизки, давлатимиз раҳбарининг 2019 йил 23 октябрдаги тегишли фармони билан Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш бўйича Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг 2020–2030 йилларга мўлжалланган стратегияси тасдиқланган. Унда озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлигини таъминлаш ва истеъмол рақибини яхшилаш, талаб этиладиган миқдордаги озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириш назарда тутувчи озиқ-овқат хавфсизлиги давлат сиёсатини ишлаб чиқиш ва жорий этиш – асосий масалалардан бири сифатида белгиланган.

Янги таҳрирдаги "Деҳқон хўжалиги тўғрисида" ва янги қабул қилинган "Томорқа хўжалиги тўғрисида"ги қонунларда ҳам соҳа эгалари фаолиятини ривожлантириш учун мустаҳкам ҳуқуқий замин ва иқтисодий пойдевор яратилди, уларга солиқ имтиёзлари берилди. Эндиликда деҳқон хўжаликларининг ўзлари етиштирган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини реализация қилишдан олинган даромадларига солиқ солинмайди, юридик ва жисмоний шахслар билан тенг ҳуқуқли шартномавий муносабатлар юритади. Давлат деҳқон хўжаликларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига риоя этилишини кафолатлайди. Томорқа ер эгалари ҳам етиштирган, қайта ишланган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини эркин реализация қилади. Даромад-

ларини тасарруф этади, имтиёзли кредит, субсидия ва преференциялардан фойдаланади.

Бугунги кунда Тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши ва бошқа бир қатор давлат идоралари томонидан қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларига тегишлича субсидия (беғараз ёрдам) маблағлари ажратилмоқда, кўчатлар харид қилиш, янги интенсив боғ ва тоқорлар барпо этиш, сув тежовчи технологиялар жорий қилиш ва кредитлар олиш, сув таъминоти оғир ҳудудларда аҳоли хонадонларида артезиан кудуқ қазिश билан боғлиқ харажатларнинг бир қисмини қоплашда имтиёзлар берилмоқда.

МУАММОЛАР БИСЁР

Кези келганда айтиш жоизки, соҳа эгаларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва уларга қулай ишбилармонлик муҳитини яратиш мақсадида **Президент ҳузуридаги Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакил (Бизнес омбудсман) томонидан ҳам бир қанча ишлар амалга оширилди. Биргина йил бошидан бери тадбиркорлар манфаати билан боғлиқ 721 та тасири чораси (69 та тақдирнома, 8 та оғоҳнома, 36 та хулоса, 545 та маъмурий баённома, 63 та даъво ариза, шикоят) қўлланилди. 107 нафар масъул шахс интизомий ва 272 нафар мансабдор шахс маъмурий жавобгарликка тортилган. Давлат ва назорат қилувчи органларнинг 292 та ноқонуний қарорлари бекор қилинди! Судларга киритилган даъво аризаларидан 10,3 млрд сўми тадбиркорлар фойдасига ҳал этилди. 6 та ҳужжат ҳақиқий эмас деб топилди.**

Қайд этиш ўринлики, республикамизда аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан мунтазам, арзон ва кафолатли таъминлаш борасида юқоридаги чора-тадбирлар баробарида бир қатор муаммо ва масалалар мавжуд.

Жумладан, **5,5 миллиондан ортиқ томорқа ер эгалари ихтиёрларидан 434,7 минг гектар ер майдонида деҳқончилик қиляпти. Хусусан, юртимизда етиштирилаётган картошканинг 84 фоизи, сабзавотларнинг 71, полиз маҳсулотлари, узум ва меваларнинг 55–60, чорвачилик маҳсулотларининг 90 фоиздан ортиги аҳоли хонадонларида етиштириляпти. Бу эса томорқа ерларидан самарали фойдаланиш, томорқа хизмати корхоналарининг**

моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, фаолиятини янада кенгайтириш, етиштирилаётган маҳсулотларни экспорт қилиш бўйича қўшимча имкониятлар борлигидан далolat беради. Айтиш пайтда, ялли қишлоқ хўжалик маҳсулотига 70 фоиздан ортиқ улушга эга бўлган деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари билан тайёрлов, қайта ишлаш ва экспортёр корхоналар ўртасида ўзаро ҳамкорлик муносабатлари етарли ривожланмаган.

НОМУТАНОСИБЛИКЛАР... ТАҲЛИЛЧИЛАР НИМА ДЕЙДИ?

Очигини айтганда, озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш масаласида қишлоқ хўжалиги ва саноат тармоғи ривожланиши ўртасидаги номуთანосиблик юзага келаётганини таҳлилчилар ҳам таъкидлашапти. Етиштирилаётган озиқ-овқат (мева-сабзавот) маҳсулотларининг саноат корхоналарида чуқур қайта ишланиши республикамиздаги ишлаб чиқариш ҳажмларига нисбатан меванинг 18,7, сабзавот ва полиз маҳсулотларининг 3,6, узумнинг 8,7 фоизини ташкил этади, холос. Бу эса озиқ-овқат саноатини модернизация қилиниши ва жадал ривожлантирилиши, йирик инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш орқали қўшимча қиймат яратиш ҳамда қайта ишланган озиқ-овқат маҳсулотларининг экспортга йўналтирилишига доир узоқ муддатга мўлжалланган чора-тадбирларни амалга ошириш асосий стратегик мақсадларимиздан бири бўлиб қолиши лозимлигини кўрсатмоқда.

Ҳудудларда тадбиркорларнинг инфратузилма билан боғлиқ муаммолари тизимли равишда мунтазам ўрганиб борилмоқда. Маълум бўляптики, уларни ҳал этиш орқали тадбиркорлар фаолиятини йўлга қўйиш, қўшимча иш ўринлари яратиш мумкин.

Масалан, Бахмал туманининг Ойқор, Бахмал, Нушкент, Узунбулоқ ҳамда Мустақиллик массивларида 512 та тадбиркорлик субъекти томонидан 5 940 гектар ерда умумий қиймати 204 млрд. сўмлик боғ ва тоқор ташкил этиш лойиҳаларини амалга ошириш белгиланган. Уларни тўлақонли йўлга қўйиш учун 34 км.лик электр узатиш линияси ҳамда 2 та подстанция қуришга эҳтиёж мавжуд (буларга 35 млрд. сўм маблағ керак).

Мазкур лойиҳалар тўлақонли ишга туширилса, 4 000 та доимий ва 6 000 та мавсумий иш ўрни яратиш, 5 трлн. сўмдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқариш ва йилига 4,5 млн. долларлик маҳсулотлар

экспортини амалга ошириш имконияти яратилади.

ҚЎШИМЧА ҚИЙМАТ СОЛИҒИ ПАСАЙМАЙДИМИ?

Агросаноат комплексини рағбатлантириш ва уларни ривожлантириш мақсадида пасайтирилган ставкада қўшимча қиймат солиғи(ҚҚС)ни қўллаш ҳам ечимини кутаётган долзарб масалалардан биридир. Бу борада хориж тажрибаси ўрганилганда аҳолининг бирламчи эҳтиёжлари учун фойдаланидиган маҳсулотлар (270 турдаги) учун 4 фоизли ставкада ҚҚС қўлланилиши, буларга тиббиёт буюмлари, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ва бошқалар кириши аниқланди. Бундан ташқари, Европа давлатларида пасайтирилган ставкада ҚҚС қўллаш амалиёти кенг жорий этилгани маълум бўлди.

Узоқ ва қисқа истиқболга мўлжалланган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини жойлаштириш бўйича режалар ишлаб чиқиш амалиёти мавжуд эмас, ягона статистика ҳам жорий этилмаган. Бу эса экилган маҳсулотлар статистикасини республикамизда талаб даражасида юритилишига тўсиқ бўлмоқда. Ва тўлиқ ахборотга эга эмаслигидан деҳқонлар баъзи маҳсулотларни бозор талабидан кўп миқдорда етиштиради. Қарабсизки, у касодга учрайди ёки маҳсулот кам экилгани туфайли нархи ҳаддан ташқари ошиб кетади.

Маълумот учун: 2018 йилда саримсоқлиғиз нархи 300 сўмдан ҳам пастга тушиб кетгани ва 2020 йилда эса 25 мингдан – 100 минг сўмгача ошиб кетгани бунинг яққол мисолидир.

ТАРМОҚ СТАТИСТИКАСИ: ЗАРУР ВА ШАРТ

Юқорида номи зикр этилган стратегияда ҳам замонавий ахборот технологияларини кенг жорий этиш орқали статистик маълумотларни тўплаш, таҳлил қилиш ва тарқатишининг ишончли услубларини жорий этишни назарда тутувчи тармоқ статистикасини яратишнинг шаффоф тизимини жорий этиш белгиланган.

Бу борада қуйидагиларни тақдир этган бўлардик:

– боғ ва узумзорлар орасига оралик экинлар экилиши амалиётда мавжуд. Айтиш пайтда мутахассислар чандлер навли ёнгоқ кўчати экилган боғларда орасига бошқа экинлар экилиши ўша кўчатлар ривожланишига салбий таъсир қилишини таъкидламоқда. Шу боис экинларни жойлаштиришда тупроқ, иқлим шароитидан келиб чиқиш тамойили нуктаи-назаридан ушбу масалага ҳам илмий ёндашиш;

– иссиқхоналар кафолатли электр энергияси билан таъминланиши даркор. Электр энергиясидаги узилтишлар (айниқса, қиш фаслида) туфайли қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириётган тадбиркорлар молиявий қийинчиликка дуч келаётгани, экспорт шартномалари барбод бўлаётганини кўпчиликка маълум. Шу ўринда бизнес субъектларини кафолатли электр энергияси билан таъминлаш

Кўнгилдагидеки? Сифат-чи?

борасида алоҳида дастур ишлаб чиқиш, бунга чет эл инвестицияларини жалб қилиш;

– об-ҳаво, климнинг кескин ўзгариши ҳам соҳага салбий таъсир этмоқда ва бу ҳолат бутун дунёда глобал муаммога айланмоқда. Масалан, бу йил об-ҳавонинг совуқ келиши оқибатида аксарият данакли меваларни совуқ уриб кетди. Дийримизда иқлим ўзгаришини таҳлил қилиш бўйича прогнозлаш дастурини яратиш ва об-ҳаво тўғрисида деҳқонларимизга тезкор маълумот етказиш хизмати тартибга солинса, анча мақбул иш бўлар эди.

ФЕРМЕРЛАР НЕГА ХУНОБ?

Шу ўринда соҳанинг захматкашлари – фермерлар муаммоларини ҳам айтмасликнинг иложи йўқ. Мамлакатимизда қарийб 84 мингдан ортиқ фермер хўжаликлари фаолият юритмоқда.

Афсуски:

– фермерлар кўпчилик ҳолатларда туман ҳокимининг ер ажратилиши тўғрисида қарори қабул қилинган, ер-ижара шартномасини расмийлаштиришда масъул идоралар томонидан сансололиқка учрамоқда. Яъни “Фермер хўжалиги тўғрисида”ги қонун талаблари қўпол равишда бузилмоқда. Оқибатда фермернинг ижара шартномаси мавжуд эмаслигидан айрим расмий идоралар кўп йиллар мобайнида фаолият кўрсатаётганига қарамай ерини кластер фойдасига ёки туман ер захирасига олиб қўймоқда;

– фермер хўжалиги ташкил этишдаги жиддий муаммолар. Айниқса, сўнгги вақтларда фуқаролар тендер танловларидан норози бўлган тақдирда судларга ариза билан мурожаат қилиш ҳолатлари кўпайган;

– фермерларнинг кластерлар билан шартномавий муносабатларидаги муаммолар. Етказган маҳсулотни учун фермернинг ҳисоб-китобларини кластер ўз вақтида амалга оширмай, пайсалга солиши. Бу эса кластер қонунчилигини такомиллаштириш, улар билан муносабат юритаётган фермерлар, ишчиларнинг манфаати ишончли ҳимоя қилинишини тақозо этади;

– туман ҳокимликлари кластерлар ташкил этишда Ер кодекси талабларига, маъмурий тартиб ва таомилларга риоя қилмаслиги, оқибатда туманда ер захирасини тўлиқ шакллантирилмасдан, ижара шартномасини қонунчиликда белгиланган тартибда бекор қилмасдан фермерларнинг ерларини кластерларга ўтказиб юборилиши.

Шу ўринда халқ депутатлари туман кенгашлари вакиллари ҳам қонунчиликда белгиланган ўз ваколатлари доирасида ушбу масалаларга жиддий эътибор беришлари ва электрот манфаатларини ҳимоя қилишлари лозимлигини алоҳида таъкидлашни истардик. Шунингдек, фермер ва деҳқон хўжаликлари раҳбарларининг ер, сув, шартномавий муносабатларга оид ҳуқуқий саводхонлигини ошириш ҳам республикада кулай ишбилармонлик муҳитини шакллантиришга хизмат қилади.

Ердан фойдаланиш ҳуқуқини гаровга қўйган ҳолда банклардан кредит олишни тизимли тартибда йўлга қўйиш соҳага инвестиция ва янги агротехнологияларни жалб қилишга

хизмат қилган бўлар эди. Айни пайтда, соҳа мутахассислари, ердан фойдаланиш ҳуқуқини ердан фойдаланувчининг ўзи тасарруф этса; ердан фойдаланиш ҳуқуқининг иккиламчи бозори яратилиб, унда мазкур ҳуқуқ эркин олди-сотдиси амалга оширилса; гаровга қўйилган ҳуқуқ адолатли нарҳда баҳоланса; ердан фойдаланиш ҳуқуқини тавakkалчилик ва турли хатарлардан ҳимоялаш бўйича мустаҳкам суғурта тизими амалда фаол ишласа, банклар ер участкасини гаровга қўйган ҳолда кредит беришдан манфаатдор бўлиши мумкин, деган хулоса билдиришмоқда. Президентимиз ерларни бозор активларига айлантириш ташаббусини илгари сураётганининг асл сабаби ҳам номоддий активлардан унумли фойдаланган ҳолда иқтисодийни жадал ривожлантирилишини таъминлаш билан боғлиқдир.

КЛАСТЕРЛАРНИ МОЛИЯЛАШТИРИШ МЕХАНИЗМИ ИСЛОҲГА МУҲТОЖ ЭМАСМИ?

Таҳлилий маълумотларга кўра, ҳозирги вақтда кластерларнинг банк кредитлари бўйича қарздорлиги 1 трлн. сўмдан ошиб кетган. Сабаби, қишлоқ

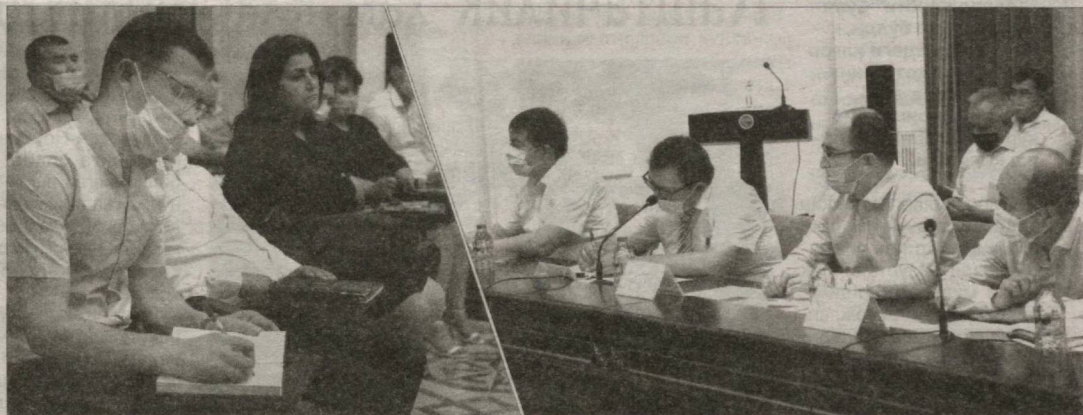
боқиш учун ер майдонлари ажратилишини кафолатлаш гўшт, сут, тухум ишлаб чиқарилиши ҳамда улар нарх барқарорлигини сақлашда муҳим аҳамиятга эга. Мутахассислар фикрича, яйловлар борасида институционал тизим тўлалигича шакллантирилмаган. Республикаимиздаги яйловларнинг озукабоп экинлар билан тўйимлиги талаб даражасида эмас ёки қониқарсиз. Бу эса йил сайин қисқариб бораётган яйловларда чорва моллари боқиш учун шароит яратишда қийинчилик туғдирмоқда.

Шунингдек, қишлоқда яшовчилар мол-қўйларини боқиш учун мўлжалланган минглаб гектар яйлов майдонларининг ўз-ўзини банд қилиб турган, қишлоқ ҳудудда гўшт-сут маҳсулотлари етиштираётган ва аҳоли дастурхони тўқинлигига хизмат қилиб келаётган меҳнаткашлар манфаатини инобатга олмасдан чорва кластерларига бериб юборилиши ҳам ҳақли равишда аҳолининг эътирозларига сабаб бўлмоқда.

Қонунчиликда озукабоп маҳсулотлари (ем, беда, маккажўхори) ишлаб чиқарувчиларининг, бунга ихтисослашган фермер хўжаликлари ёки бошқа тадбиркорларнинг ҳуқуқий мақоми белгиланмаган. Бу ҳам гўшт, сут ва бошқа чорва маҳсулотлари, парранда етиштирувчиларга етарлича озукабоп етказиб берилишида муаммолар чиқармоқда. Омухта ем, шрот, кепак каби маҳсулотларнинг нархлари кескин ошиб кетишига сабаб бўлмоқда ва оқибатда чорва маҳсулотларининг якуний нархи

учун зарур бўлган қишлоқ хўжалиги ерлари ва дарахтзорлар, ички хўжалик йўллари, коммуникациялар, ўрмонлар, ёпиқ сув ҳавзалари, бинолар, иморат ва иншоотлар эгалларга ерларга ажратилади. Айни пайтда, фермер хўжаликлари ва бошқа аграр соҳадаги тадбиркорлик субъектларига эгаллик қилиб турган ер майдонлари бошида туман ҳокимлиги махсус руҳсатномаси (қарори)ни олмасдан хом гишт (пахса) дан кичик хизмат хоналари, чорвачилик ва паррандачилик фаолияти билан боғлиқ бино ва иншоотлар (молхона, кўйхона) барпо этишга руҳсат бериш керак. Бу эса фермерларнинг яшаш жойидан узоқ майдонда (лалмикор ҳудудларда қишлоқдан 5-40 км узоқликда) жойлашган ер майдонда эрта баҳордан кеч кузгача дам олиш, овқатланиш учун ҳамда қарамоғидаги чорва молларини сақлашга етарли шарт-шароит яратилишига имкон беради. Чунки галлачилик ёки боғдорчилик йўналишидаги узоқ йиллик муддатга ер-ижара шартномасини тузган ўрта-миёна фермернинг ҳам камида 4-5 та та йирик шохли қорамоли ёки 10-20 та қўй-кўзиси бўлиб, даласидан чиқаётган ем-хашак (ўт-ўлан) билан уларни боқиш ва оиласини гўшт, сут-қатиқ билан таъминлаш имкони бор. Бу эса қишлоқ ҳудудларда чорва маҳсулотларини янада кўпроқ етиштириш демакдир.

Ушбу фикр ва мулоҳазалар Президентимизнинг жорий йил 26 февралдаги тегишли қароридан белгиланган

хўжалигини молиялаштириш механизми такомиллаштиришга муҳтож. Масалан, амалдаги молиялаштириш тартиби кластерларнинг ишлаб чиқариш жараёнига мос келмаслигидан аксарият тадбиркор (фермерлар ҳам)лар маблағ етишмовчилигига дуч келишмоқда. Ҳозирги молиялаштириш тизимида кўра, кредитлар атиги 1 йилга берилади. Яъни кластерлар пахта етиштириш умумий харажатларининг кўпи билан 60 фоиз харажатларини қоплайди, холос. Бу эса кластерларнинг маҳсулот етказиб берувчилар ва ўз ишчилари билан вақтида ҳисоб-китоб қилишида қатор муаммоларни юзага келтирляпти. Шунингдек, Молия вазирлиги ҳузуридаги Қишлоқ хўжалигини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш жамғармаси фақатгина пахта ва галла етиштириш учун имтиёзли кредит ажратмоқда. Демак, жамғарма фаолиятини халқро андозаларга мувофиқ тарзда такомиллаштириш ҳам зарурлигини вақт кўрсатляпти. Маълумки, чорва маҳсулотлари етиштирувчиларини тегишлича озукабоп билан таъминлаш, уларга мол-қўй

ўсиб кетмоқда. Чорвачиликда агросаноат аутсорсинги хизматларини, яъни фермерлар ва бошқа аграр соҳадаги тадбиркорларга кўрсатиладиган ветеринария ва бошқа хизматларни кенг йўлга қўйишнинг давр талабига айланётганини таъкидлаш лозим.

Қоракўлчиликни ривожлантириш учун шахтали ва тик қудуқлар, сув тортиш учун насос тасдиқларини янгидан қуриш ва реконструкция қилиш учун 120 миллион сўмгача субсидия бериш масаласи ҳам ўрганилганда ваколатли органлар қонунчилик билан тартиб белгиланмаганини асос қилиб, тадбиркорларнинг субсидия олишга доир мурожаатларини рад этгани ва субсидиялар ажратилмагани аниқланди. Масалан, қоракўлчиликни ривожлантиришга оид субсидия ажратиш бўйича аниқ тартиб ва молиялаштириш механизми белгиланмагани сабабли ушбу йўналишда субсидиялаш ишлари амалга оширилмасдан келяпти.

Амалдаги Ер кодексида мувофиқ қишлоқ хўжалигига мўлжалланган майдонлар – қишлоқ хўжалигини юритиш

Ўзбекистонда озиқ-овқат хавфсизлиги ва истеъмоли бўйича миллий дастур лойиҳасини ишлаб чиқиш ва соҳага оид бошқа қонунчилик ҳужжатларини такомиллаштиришда мутасадди вазирлик ва идоралар томонидан эътиборга олинса, айни муддао бўлар эди. Зеро, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларнинг давлатимиз томонидан кенг қўллаб-қувватланиши ҳануз давом этаётган пандемия шароитида мамлакатимиз озиқ-овқат хавфсизлигини мустаҳкамлаш ва макроиқтисодий барқарорлигини таъминлашга изчил хизмат қилади.

Жамшид ЎРИНОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузурдаги
Тадбиркорлик субъектларининг
ҳуқуқлари ва қонуний
манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича
вакил (Бизнес омбудсман) ўринбосари

Султонмурод МИХРИДИНОВ,
Ўзбекистон тадбиркорлик ва
фермерлики қўллаб-қувватлаш
маркази бўлим бошлиғи
Суратларни Сёрдор АМИНЖОНОВ олган.

Қорақалпоғистон Республикаси

Тажриба мактаби

O'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси кенгаши ташаббуси билан танловнинг Хўжайли туман босқичи Хўжайли педагогика коллежида бўлиб ўтди.

Унда O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия кўмитаси бўлим мудирини Гулжан Халмуратова, Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари туман кенгаши бош мутахассиси К. Байменова, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси туман бўлими бош мутахассиси Ю. Казақов, Агросаноат комплекси ходимлари касабаси уюшмаси туман кенгаши раиси Б. Шамуратова мамлакатимизда тадбиркорлигини ривожлантириш борасида қаратилаётган эътибор хусусида

сўзлашди. Партиянинг сайловолди дастурида белгилаб берилган устувор вазибаларни амалга ошириш, хусусан, иқтисодий ва кичик бизнес ва хусусий сектор ривожига тадбиркор ва фермер хотин-қизларнинг ҳиссаси ҳамда иқтидор соҳибаларини кашф этишда мазкур танловнинг аҳамияти катта бўлаётгани эътироф қилинди.

– Олти йилдан буён тадбиркорлик билан шуғулланман дейди – Хўжайли туманидаги “Қарақалпақтекстиль” МЧЖ раҳбари Н. Худайбергенова. – Асосан миллий либослар, болалар уст-бошлари, мактаб ўқувчилари ва ишчи хизматчилар учун махсус кийим-кечакларни харидор талабидан келиб чиқиб, буюртма асосида тикиб берамиз. Корхонамизда 20 нафар хотин-қиз ишлапти. Бу каби танловлар

ўз устимизда янада ишлаш, изланиш, тажриба алмашишда жуда муҳим.

Танлов якунида 3-ўринга “Анорбой бўзчи” фермер хўжалиги раҳбари Ш. Худайбергенова ва яқка тадбиркор Г. Кеўнимжаева муносиб деб топилди. 2-ўринни эса ҳунарманд Г. Сабирова ва яқка тадбиркор Г. Ержанова эгал-

лади. 1 ўрин – “Қарақалпақтекстиль” МЧЖ раҳбари Н. Худайбергеновага насиб этди ва танловнинг Қорақалпоғистон Республикаси босқичига йўлланма олди.

O'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси кенгаши матбуот хизмати

Навоий

Навоий шаҳридаги Маънавият ва маърифат марказида ўтказилган “Ишбилармон аёл” кўрик-танловининг Навоий вилоят босқичига O'zLiDeP вилоят кенгашининг “Аёллар қаноти” бўлими бош-қош бўлди. Унда вилоятдаги илғор тадбиркор хотин-қизлар иштирок этиб, фаолиятларига доир кўргазмаларни намойиш қилишди.

Иштирокчилар 10 га яқин шарт асосида билим, малака ва кўникмаларини синовдан ўтказди. “Муσταқиллик туфайли мулкдор бўлдим”, “Тадбиркорликни ривожлантириш бўйича амалга оширилаётган ислохотлар ҳақида менинг фикрим”, “Замонавий тадбиркор аёл имижини қандай бўлади?” каби мавзуларда куч синашди.

Республика миқёсида бир неча йилдан буён ташкил этилиб келинаётган ушбу кўрик-танлов мақсадига кўра ҳудудларда хотин-қизлар ўртасида оилавий тадбиркорликни жадал ривожлантириш, мамлакат иқтисодиётида хотин-қизлар иштирокидаги хусусий сектор улushi ва аҳа-

миятини оширишга алоҳида эътибор қаратилди.

Кўрик-танловда миллий ҳунармандчилик йўналишида каштачилик билан шуғулланиб келаётган Фозгон шаҳрилик

лик намуналаримиз ҳам замонавий кластерчиликнинг бир кўринишига мос: яъни илгари ўзимиз ранг берамиз, ўзимиз калава ҳолига келтирамиз, матога гул солиш-у ипак толалар

гоҳга биргина тугмани босиб, буйруқ бериш орқали бир неча дақиқада тайёр бўладиган маҳсулот қаерда-ю, юрагинг кўрини бериб, кечани-кеча демай, меҳрли кўллар билан

янги иш ўрни яратмоқчиман, – дейди ишбилармон аёл. – Бунинг учун тумандаги барча маҳаллаларга сўровнома юбориб, “Аёллар” ва “Ёшлар” дафтаридаги ишсиз хотин-қизларни иш билан таъминлайман.

Ҳақамлар ҳайъати туя жундан гилам тўқиётган учқудуқлик Ситора Эшқувватова ҳамда Нурота каштачилиги билан шуғулланаётган Муаззам Самиевани 3-ўринга лойиқ топди.

Танловнинг тақдирлаш босқичи янада қизиқарли ўтди. Таниқли шоира Зулфия Мўминова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гавҳар Зокирова ҳамда бир гуруҳ актёрларнинг чиқишлари кечага янада файз улашди. Турли номинациялар бўйича голиб аёллар ҳам фахрий ёрлиқ ва эсдалик совғаларини улар тақдим этди.

Салоҳияти, тадбиркорлигининг кенг қамровлиги, шу билан бирга, давлат ва жамият сиёсатидаги фаоллиги ҳисобга олиниб танланган тўрт нафар иштирокчига “Ишбилармон аёл” кўрик-танловининг республика босқичига иштирок этиш учун йўлланма топширилди.

Ш. ШОКИРОВА,
O'zLiDeP Навоий вилояти бўлим мудирини

Каштачилик ҳам кластерликдир

Моҳичеҳра Норбоева фахрли биринчи ўринни эгаллади. Оилавий корхонага асос солиб, 50 нафар кишининг бандлигини таъминлаган бу ишбилармон аёл айна кунда кўшни Афғонистонга маҳсулот экспорт қилмоқда.

– Биз тайёрлаган каштачи-

билан кўл меҳнати орқали уни ранг-баранг санъат асарига айлантирамиз. Демак, автоматлаштирилган даст-

ойлаб игна билан маҳсулот тайёрлаш қайда? – дейди Моҳичеҳра Норбоева қадоқ кўлларига боқиб. – Менга билдирилган ишончдан мамнунман ва танловнинг республика босқичида ҳам вилоятимиз шайини муносиб ҳимоя қилишга астойдил ҳаракат қиламан.

Фахрли иккинчи ўрин соҳибаси “Ванғози Ҳумо” МЧЖ раҳбари Шаҳноза Самадова эса Россия Федерациясидаги тадбиркорлар билан ҳамкорликни йўлга қўйган. Ўзи бошқараётган текстил фабрикасида 40 дан ортиқ ишчининг бандлиги таъминланган.

– Кийим-кечак ва махсус иш кийимлари тикишга мўлжалланган ушбу ишлаб чиқариш корхонамизда келгусида яна 50 та

Фарғона

Навбатдагиси
осон бўлмайди

O'zLiDeP Фарғона вилояти кенгаши ҳам танловнинг туман-шаҳар босқичларини юқори савияда ўтказмоқда.

Олтириқ туман Маданият марказида ўтган беллашувда 10 дан ортиқ шу ҳудудлик ишбилармон аёллар кўргазмалари орқали меҳнатларини кўз-кўз қилишди. Танлов якунларига кўра “Олтин омад диёри” ва “Ғаффоржон нури келажак”

фермер хўжалиги раҳбарлари голибликни кўлга киритишди. Партиянинг диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланган муносиблар энди вилоят миқёсидаги энг ишбилармонлар билан куч синашади. Албатта, навбатдагиси осон бўлмайди.

Шоҳсултон ТўХТАМАТОВ,
O'zLiDeP Фарғона вилояти кенгаши матбуот котиби

Тадбиркорга осон тутманг

кези келса, тошни кемиради, сувни симиради

XXI ASR

Тадбиркорликни бошлаган киши тўсиққа дуч келса, шунчаки ташлаб кетолмас керак. Чунки сарфлаган сармоясига қуйиб қолишни ҳеч ким истамайди!

Яқинда Самарқанд туманида фаолият юритаётган Жамшид Азизовнинг тадбиркорлик ишлари билан танишиб, унинг сабру иродаси, шу билан бирга фидойилигига тан бердим. Унинг "Азизов Қурбон" фермер хўжалигини ташкил этганига 16 йилдан ошибди. Иқтисодчилик дипломини қўлга олганидаёқ тадбиркорликни бошлаган йигит, бу йўл осон эмаслигини, кези келганида тошни кемиради, сувни симириши мумкинлигини биларди. Шунга яраша ҳаракат ҳам қилди. Шу сабаб аввалда бир-икки гектарлик майдонда бошланган ҳаракат бугунги кунга келиб 66 гектар боққа, музқаймоқ цехи-ю, чорвачилик хўжалигига айланди.

– Музқаймоқ ишлаб чиқариш цехининг ўзида ўндан ортиқ ёш иш билан таъминланган. Кунига 3 тонна сут қайта ишланапти, – дейди у. – Маҳсулотлар қадоқланиб, нафақат Самарқанд ҳудуди, балки қўшни вилоятлар, Сурхондарё ва Жиззахгача етказилапти. Фермернинг ери қанча кўп бўлса, музлаткич омборхоналари ҳам шунча зарур бўлар экан. Биринчидан, терилган ҳосил сифатини йўқотмайди, иккинчидан, совуткичлар далямизнинг ўзида жойлашгани

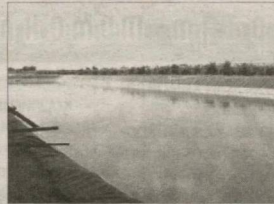
сабабли мева йиғиб олинганидан сўнг узоғи билан икки соатдаёқ унга жойлаштирилади. Бу экспорт қилинаётган маҳ-

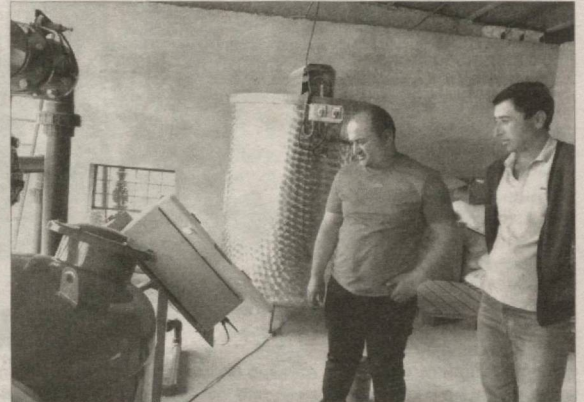
сулот сифатига катта таъсир кўрсатади. Яна бир кичкина цехда ўзимиз учун пластмасса яшиқ ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик. Бу ашёлар 1 000 тонна сиғимга эга музхонамизда мева-сабзавотларни уларга жойлаб, сақлашимиз учун асқотаяпти. Ортиқчасини ҳамкасбларга сотаяпмиз. Водий тажрибасидан фойдаланган ҳолда 50 гектарлик боғимиздаги тойифи, Сўғдиёна ва Ризамат ота навларидан бўлган узум тоқларни сўри-войишга олдик. Натижада йил сайин ҳосил чўғи ва сифати янада ошаяпти. Айтайлик, ердаги тўлиқ ҳосилга кирган етти йиллик токнинг бир тупидан 20-25 килогача ҳосил олинса, сўрига олинганидан 45-50 килограмгача узум териш мумкин. Эътиборлиси, ҳосилнинг

60 фоизи Россия ва Қозоғистонга экспорт қилинапти. Қолган майдонларда экилган ярим пакана олма ва шафтоли кўчатлари ҳам тўлиқ ҳосилга кирган.

– Фермер фақат ишонган ишчи кучи ёки тўплаган маблағи билан кўзлаган режасига эришолмаслиги мумкин, – дея сўзида давом этади

қаҳрамонимиз. – Масалан, ўтган йилнинг апрелида ёққан қор ҳосилга жиддий таъсир кўрсатди. Ҳеч эсимдан чиқмайди, 2012 йилда ҳам тоқлар айни гулга кирган маҳалда кучли дўл, ишонасизми, бир соатнинг ичида узум гўраларини нобуд қилиб кетди. Ўша йили 300-350 тонна узум кўзлагандик, бизнимас, Худойимнинг буюргани бўлди – бор-йўғи 19 тоннагина ҳосил олган эдик. Мана сизга боғбон халқининг бошидан кечирган машаққат-

ли меҳнатига битта жонли мисол. Осонмас, таваккалчилик билан яшаймиз. Тўғри, қўлимиздан келгунича тиним билмай ишлаймиз ҳам. Ҳаммаси насибага яраша бўлади.

Томчилатиб сўғоришни йўлга қўйган тадбиркорларга солиқ имтиёзлари қўлланилаётганидан руҳланиб, ўтган йили шу усулга ўтдик. Натижада биз ҳам беш йиллик имтиёзга эга бўлдик. Бу бир йилда 30-35 млн. сўм маблағ ҳисобимизда қолади, деганидир. Худудимизда 5 минг куб сиғимли ҳовуз қурганимиз, у боғимизни 4 марта сўғоришга

етади. Сўғориш жараёнида ўғитларни сув орқали майдонларга тарқатиш ускунаси ўрнатилгани ҳам айна муддао бўлмоқда.

Фермер бу ускуналарга яхши ниятда 2 млрд. сўм сарфлабди. Ишонч билан қилинган меҳнат, сармоя натижа бермоқда. Жорий йил Россия ва Қозоғистонга 600 минг АҚШ долларлик мева экспорт қилиш шартномалар имзоланибди.

Шу кунларда Жамшидбек яна бир лойиҳани ишга тушириш ҳаракатида. Чорвачилик хўжалигига хориждан зотдор моллар келтирмоқчи. Уларнинг парвариши учун йил охирида ишчилари сони элик нафарга етади. Омад ҳамisha ёр бўлаверсин сизга, замондошим, дея хайрлашдик фермер йигит билан.

Мухаббат РАВШАНОВА,
"XXI asr" мухбири

Депутат ва ҳаёт

XXI ASR

Оташнафас ҳофиз Шерали Жўраев қуйлаган машҳур ашуладаги бу сатрларни бугунги ўзгаришларга менгасак бўлар-ов. Сабаби, қаранг, замонлар ўзгарди, одамлар ҳам аста-секин даврга мос равишда ўзгаряпти. Албатта осон кечмаяпти. Бир устозимиз айтгич эди, ҳамма нарсани ўзгартирса бўлади, техника, китоб, тарихга муносабат дегандек, лекин инсон тафаккури, онгида инқилоб ясашдан мушкул иш йўқ. Шундай бўлди ҳам.

Нега бу гапларни айтаяпман? Бойси, ўзим оддий бир депутатман, йиғилиш, машваратларда кўп қатнашман. Ҳозир кўз тегмасин, очиқлик замони бўлгани учунми, кўпчилик бемалол ўзини қўйнаётган, ўйлантираётган муаммоларни бетгачонарлик билан эмасу, аммо ошқора, дадил олиб чиқаяпти.

Олайлик, бизнинг Нарпай Самарқанд вилоятида ҳар жиҳатдан ўз салоҳиятига эга туманлардан бири саналади. Кейинги йилларда туманни

АВВАЛГИЛАРГА ЎХШАМАС

ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан янада ривожлантириш, аҳоли фаровонлигини ошириш, муаммоларни ҳал этиш борасида айтишга арзигулик ишлар амалга оширилаётганига ҳаммамиз гувоҳимиз.

Мисол келтираман: яқинда халқ депутатлари Нарпай туман кенгашидаги О'zLiDeP депутатлар гуруҳининг навбатдаги йиғилишида туман ҳокимининг молия-иқтисодиёт ва камбағалликни қисқартириш масалалари бўйича биринчи ўринбосари – туман иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш бўлими бошлиғи Ж. Шодиевнинг ҳисоботини эшитдик. Мазъурадаги айрим рақамларни таққорлаб ўтирмайман. Сабаби, мен ана шу ҳисоботдан руҳланиб бу гапларни ёзаётганим йўқ. Таъсир қилгани, сизу биз ҳар куни эшитавериш, қулоғимизга ўрнашиб қолган банк кредитидан тортиб, неча миллионлик хорижий кредит ва фалон миллион АҚШ долларлик

хорижий инвестициялар ҳисоби ёки бўлмаса яратилиши режалаштирилган янги иш ўринлари (1 473 та) батафсил таҳлил қилиб берилди. Ёки олайлик, биргина туманимизда январь-май ойлари ҳолатига қўра умумий лойиҳа қиймати 85,6 млрд. сўм бўлган 42 та истиқболли лойиҳа ишга туширилиб, жами 491 та янги иш ўрни яратилибди. Албатта, ушбу рақамлар ортида халқимизнинг катта меҳнати ва заҳматли изланишлари ётибди.

Бир сўз билан айтадиган бўлсак, Нарпайда тадбиркорлик, фермер хўжаликликлари фаолияти босқичма-босқич ривожланаётгани факт. Тўғри, бу каби катта ишлар осонликча амалга ошаётгани ҳам йўқ. Муаммолар, камчиликлар бор, яширғанининг фойдаси йўқ. Лекин гапнинг данғали битта: юртдошларимиз фаоллашяпти, дангасалик, боқимандаликдан секин-аста қутуляпти дейишга бизда асослар

бисёр. Масалан, авваллари иссиқхона ташкил этиш, хусусий бизнес, оилавий тадбиркорлик деган тушунчалар ҳақида кўпчиликда тасаввур ҳам йўқ эди. Ҳозир-чи, сал ўзини эплаб олган оила борки, бу ишга бош қўшяпти. Керак бўлса, бола-чақаси, қариндош-уруғи билан мўмай даромад топишга интиляпти. Демак, бу оддий ҳақиқатни англаётганлар кўпайиб бораётгани хайри.

Ҳар гал О'zLiDeP депутатлик гуруҳи аъзолари йиғилсак, ҳар бир ноиб ўз фаолиятдан келиб чиқиб фикр, таклиф билдиради. Бурунгидек расмиятчилик учун рўйхатдан ўтишлар даярли қамайдми. Энг асосийси, вакилларимиз муаммоларни очикчасига ўртага ташлаб, тегшиши идоралар ёрдамида ечим излашяпти. Бу каби сўй-ҳаракатларнинг ҳаммаси одамларни рози қилишдек муқаддас тамойилга қатъий амал қилиш ҳамда бизга ишониб овоз берган сайловчилар умидини сўндирмаслик, қолаверса, партиямиз нуфузини оширишга хизмат қилади.

Раҳим САТТОРОВ,
О'zLiDeP Нарпай тумани кенгаши раисининг биринчи ўринбосари – аппарат раҳбари

O'zLiDeP Siёсий Кенгаши Ижроия кўмитаси бўлим мудирлари Гулжан Халмуратова Хоразм вилоятида бўлиб, партия туман, шаҳар кенгашлари фаолиятини аниқлаш ҳамда янада яхшилаш юзасидан мониторинг олиб борди.

Худудий кенгашларнинг моддий-техник базасини такомиллаштириш хайрихоҳлар сафини кўпайтириш, жойларда, Ўшланғич партия ташкилотларида бўлажак Президент сайловда O'zLiDeP дастури лойиҳаси муҳокамасига бағишланган давра суҳбатларини ташкил этиш борасида керакли тавсиялар берди.

"Есо соҳрапу" МЧЖда уюштирилган лойиҳа муҳокамасига бағишланган давра суҳбатида партия вилоят кенгаши раисининг биринчи ўринбосари, аппарат раҳбари Шухрат Атажонов, жамият ишчи-ходимлари иштирок этди. 2003 йилда 3 нафар ишчи билан фаолият бошлаган мазкур корхона ичимлик сувини филтрловчи ускуналар ишлаб чиқариб, юртимизнинг барча вилоятларига

"Есо соҳрапу"

янги сафдошларимиз шу ерда

Хоразм тумонларда

етказиб бермоқда. Бугунги кунда бу ерда 35 нафар йигит-қиз ишляпти. Дастлаб Хитой давлатидан тайёр сув филтрлари келтирилган бўлса, ҳозирда 70-80 фоиз ускуналар маҳаллийлаштирилди. Яъни корхонада ишлаб чиқарилмоқда.

Маълумки, вилоятда шўрланиш даражаси юқорилиги туфайли аҳоли орасида буйрак-тош касалликлари кўп учрайди. Сув тозаловчи ускуналар ишлаб чиқариш имкониятини яратибгина қолмай, айрим

хасталиклардан ҳимоялаши аниқ муддао.

Партия вакиллари корхона ишчи-хизматчиларига ушбу сиёсий кучнинг дастурий мақсад, вазифа ва ғоялари, бўлажак сайловда кўрсатиладиган номзоднинг сайловолди дастури лойиҳаси борасида маълумотлар беришди. Энг муҳими, бу корхонада бошланғич партия ташкилоти тузилиб, 35 нафар ходим партия сафига қабул қилинди.

Насиба ВАИСОВА,
O'zLiDeP Хоразм вилоят кенгаши матбуот котиби

Ўзбекистон Либерал-демократик партияси тизимидаги ёшлар ўртасида ўтказилган "Иилнинг энг фаол ёш ходими" республика кўриқ-танловининг Хоразм вилоят босқичи бўлиб ўтди.

никация технологияларидан фойдаланган ҳолда меъёрий ҳужжат тайёрлашди. Эркин мавзу бўйича кизиқиш ва қобилиятини намойиш этишди. Булар танловнинг асосий шартлари эди.

Иштирокчи Лобархон Матёкубовнинг битирув электрон база орқали

Яна бизникилар ғолиб

Мустақиллигимизнинг ўттиз йиллиги муносабати билан "Янги Ўзбекистон ёшлари, бирлашайлик!" шiori остида "Ёшлар ойлиги" доирасида ташкил этилган ушбу танлов тизимда фаолият юритаётган ёшларнинг етакчилиги, фаоллиги, ижодий қобилияти ва ташаббус-

иш берувчи ва олий таълим битирувчилари ўртасида алоқалар ўрнатиш тизимини йўлга қўйиш ҳақидаги ғояси барчага маъқул бўлди.

Интеллектуал салоҳиятни аниқлаш бўйича синовда Сардорбек Жуманиязов барча саволларга тезлик билан жавоб берган бўлса, соҳавий фаолиятда учрайдиган муаммолар бўйича Феруза Оллашукурова ўзига хос чиройли ечим берди. Ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда меъёрий ҳужжат тайёрлашда Шерзодбек Қўчқаровнинг кўрсаткичи юқори бўлди. Эркин мавзудаги чиқишда, айниқса, Ғофуржон Эгамовнинг саҳна кўриниши томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Танлов натижасига кўра партия вилоят кенгаши ташкилий, партиявий ва кадрлар билан ишлаш бўлими бош консултанти – бошланғич партия ташкилотлари билан ишлаш гуруҳи раҳбари Сардорбек Жуманиязов 1-ўринни эгаллади ва республика босқичига йўлланмани қўлга киритди.

Дурдона ҚОБУЛОВА,
O'zLiDeP Хоразм вилоят кенгаши бўлим мудир

Реклама ҳуқуқи асосида

Балли сизга, андижонлик азаматлар!

Бугун ўтган кўча, маҳаллангиздан муайян муддатдан сўнг яна ўтсангиз, ўзгаришлардан беихтиёр ёқа ушлайсиз. Ё бирор улкан бинонинг пойдевори қўйилиб, қурилиш ишлари авжга чиққан бўлади ёки бирор иморат аллақачон фойдаланишга топширилиш арафасида. Бунда захматкаш бунёдкорларнинг ҳиссаси катта. Мана, Андижондаги бунёдкорлик ишлари билан танишинг-да, кейин ўзингиз хулоса қилинг.

Гапни таълим масканларидан бошласак. Андижон шаҳрида янги ўқув йили учун маҳобатли иншоот қад ростламоқда.

– Бу ерда инвестиция дастурига асосан 168 ўринли Президент мактаби замонавий архитектура меъёрлари асосида бунёд этилмоқда. Замонавий кутубхона, ошхона, ёпиқ сув ҳавзаси, спорт зали, ётоқхона қурилиб, ўқувчиларнинг таълим-тарбия олишлари учун зарур барча шарт-шароитлар яратилмоқда, – дейди "Ixtisoslashgan Shahrixon qurilish" масъулияти чекланган жамияти раҳбари Умириддин Мирзалиев. – Айти дамда 170 нафардан иборат аҳил жамоамиз саъй-ҳаракати билан қурилиш-монтаж ишларининг 60 фоизи бажарилди. Улар самарали меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароит муҳайё.

Шунингдек, Мактабгача таълим вазирилик ҳузуридаги Инфратузил-

мани ривожлантириш бўйича инжиниринг компанияси Андижон вилоят бўлими буюртмаси асосида ҳам бунёдкорлик ишлари авж палласига кирди. Масалан, Хўжаобод тумани Чироқчи маҳалласи аҳли болажонлари авваллари эски ва мослаштирилган бинода таълим-тарбия олишарди. Энди улар учун икки қаватли,

90 ўринга эга 25-мактабгача таълим ташкилоти борпо этилмоқда. Бундан барча мамнун. Мазкур инвестиция лойиҳасини амалга оширишни моҳир курувчи Жамшид Очилов бошчилигидаги "Ферум декор" МЧЖнинг забардаст бинокорлари зиммасига олишган.

Андижон туманининг Гузар маҳалласида ҳам кўзга кўринарли қурилиш ишлари бошланган. Бу ерда 240 ўринли 14-мактабгача таълим ташкилоти янгидан барпо этиляпти. Ушбу 6 миллиард 200 миллион сўмлик лойиҳани якунига етказишда "Азимутстрой" МЧЖ бинокорлари жавлон уришмоқда. Тумanning Буюк Турон маҳалласидаги 34-МТТ биноси

ҳам анча эски ва абгор ҳолатда эди. Шу боис мазкур маскан давлат дастурига кўра реконструкция қилиняпти. Айти чоғда бу масканда пардозлаш ишлари олиб борилмоқда. Ушбу 200 ўринли муассаса қурилишида "Қурилиш мадад ҳамроҳ" МЧЖ сикдикдилдан меҳнат қилмоқда.

Бу Андижонда олиб борилаётган ишлар, ўзгаришлардан бир шингил, холос. Тиниб-тинчимас бунёдкорларимиз қишлоғу шаҳарларимиз кўркіга кўрк қўшишдан, ислохотлар йўлида меҳнат қилишдан сира толмасин.

Юнусали ОЧИЛДИЕВ,
"XXI asr" муҳбири

Китобхонлик – маърифат ёғдусидир

Газетамизнинг шу йил 3 июнь (22) сонида “Ажаб ҳангомалар” руқни остида “Китобхонлик ортидаги “ўйинлар” деб номланган мақола чоп этилди.

Унда сўнги йилларда мамлакатимизда китобхонлик тарғиботида давлат сиёсати даражасида алоҳида эътибор қаратилаётганига урғу берилиб, 2017 йил 13 сентябрда Президентимиз имзолаган “Китоб маҳсулотларини нашр этиш ва тарқатиш тизимини ривожлантириш, китоб мутолааси ва китобхонлик маданиятини ошириш ҳамда тарғиб қилиш бўйича комплекс чора-тадбирлар дастури тўғрисида”ги қарорда белгиланган вазифаларни оғишмай амалга ошириш йўлида олиб борилаётган ишлар хусусида сўз юритилган эди. Шунингдек, мақолада давлатимиз раҳбари ўртага ташланган беш муҳим ташаббус асосида ёш авлод ўртасида китобхонлик маданиятини юксалтириш бўйича тизимли ишлар олиб борилаётгани ҳам эътироф этилган.

Лекин тан олиш керак, муаллиф ушбу муҳим мавзунини ёритишда юзакилик ва бирёқламалликка йўл қўйган. Шу боис мақола чоп этилгандан сўнг баъзи ҳамкасбларимиз, оддий ўқувчилар таҳририят билан боғланиб, ўзларининг эътироз ва мулоҳазаларини билдиришди. Бундоқ

ўйлаб қарасак, уларнинг фикрида ҳам жон бор. Биз ҳам ушбу мақолани эълон қилишда озгина эътиборсизликка йўл қўйганимиз, бу хусусда чуқурроқ мулоҳаза қилганимиз аён бўлди.

Мақола муаллифининг баъзи ўринларда асосланмаган далил ва мулоҳазаларга таяниб, китобхонлик тарғиботи бўйича олиб борилаётган ишлар ҳақида асоссиз хулосалар чиқарганини ҳеч бир ваҳ билан оқлаб бўлмайди. Шу ўринда ҳолислик ва адолат билан тан олайлик: жамиятда китобхонликни ривожлантириш ғояси халқимиз орасида жуда катта аксадо берди. Ана шу эзгу ташаббуснинг ҳаётга келиши бориши натижасида катта-кичи раҳбарлардан тортиб, кўпчилик ота-оналар ва ёшларнинг ҳам китобга муносабати тубдан ўзгарди. Турли лойиҳалар ёрдамида таълим муассасаларида миллионлаб нусхада бадиий адабиётлар етказиб берилди. Энг муҳими, мактаб кутубхоналари фондидини бойитиш учун маблағ ажратилиши тизимли йўлга қўйилди. Натижада неча йиллар давомида ақалли бир донани янги китоб олинмагани

сабабли деярли хувиллаб қолган кутубхоналар яна фарзандларимизнинг сезимли масканига айланди. Ёки бўлмаса, юқорида тилга олинган муҳим қарор ижросини ҳаётга татбиқ этиш мақсадида “Ёшлар” телеканали орқали намойиш этилган “Энг яхши китобхон” танловининг бугунги кунда навқирон авлод маънавий тарбиясига ижобий таъсири ҳақида ҳар қанча фахрга тўлиб ёзиш мумкин эди-ку!

Ўзингиз айтинг, қайси замонда ёки қайси давлатда кўпроқ китоб мутолаа қилган мардум машина ё бoshка қимматбаҳо совғалар билан сийланган? Бу ҳам, айниқса, бугунги глобал замонда интернет деган ўргимчак тўрига ўхшаш қобикдан чиқолмаётган айрим ёшларнинг онгини ўзгартиришда ўзига хос тарғибот ва ташвиқот воситаси бўлиб хизмат қилаётганига заррача шубҳа йўқ. Демак, маърифатни ўзига байроқ деб билган миллатгина ортидан келаётган ворисларини ана шундай хайрли йўллар орқали тарбиялайди. Аслида бундай ибратли мавзулар омма ўртасида кўпроқ тарғиб этилса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Юқоридаги мақолада ўзини халқ таълими соҳаси вакили деб таништирган қашқадарёлик педагогининг билдирган

айрим фикрларига умуман қўшилиб бўлмайди. Унинг изоҳ беришича, (китобхонлик тарғиботи – тахр. изоҳи) “бу жуда миннатли ишга айланиб борапти. Сабоби, ўқиш учун тақдир этилаётган барча китобларни мактабларга текинга эмас, қатъий белгиланган нархларда сотиш билан боғлиқ муаммолар юзага қалқиб чиқяпти. Бу осон, дейсизми, ҳозир қайси ота-она рўзғоридан орттириб, боласига 30-50 минг сўмлик китоб сотиб бера олади?”.

Ана энди асосланмаган фикрга қарши асосли фикр айтиш лозим. Нега шундай пайтда узокни кўролмаётган баъзи одамлар мамлакатимизда китобхонлик тарғиботи учун маънавий-маърифий йўналишга бағишланган оммавий тадбирлар, ярмарка ва ижодий кечалар учун беҳисоб маблағлар сарфланаётганини тан олгиси келмайди? Албатта, бу ўринда таълим соҳаси вакили бўлган киши китобларни текин ва белгиланган нархларда тақдим этиш ва сотишни фарқлолмаётгани ажабланарли. Бўлмаса, шошқалоқлик билан нега ҳамма китоблар текинга тарқатилмапти, дея ёзғириб ўтирмасди. Ёки унинг қайси ота-она рўзғоридан орттириб, фарзандига 30-50 минг сўмлик китоб харид қилиб беради, деган мулоҳазасига қайтайлик.

Шу ўринда доно халқимизнинг “ўйнаб гапирсанг ҳам, ўйлаб гапир” деган ибораси эсга тушади. Тўғри, шол курмасиз бўлмайди. Лекин ўқитувчининг бу гапи мутлақо ўринсиз.

Ана энди дўппини бошдан олиб фикрлашайлик-чи: бугунги эмин-эркин, дастурхонимиз тўкин, тинчлик ҳукмрон юрти-мизда боласига китоб олиб беришга “курби етмаётган” айрим, таъкидлаймиз, айрим ота-оналар деярли ҳар ҳафта гап-гап, чойхонадаги зиёфатлардан бўшамайди. Уларнинг эғнидаги пўрим кийим-боши, тилла-тақин-чоқларини айтиб ўтирмайлик. Хўш, уларни энди ким деб атаймиз? Айб китоб ўқишга ҳавасманд фарзанддами ёки такасалтанг, олифта ота-онадами? Хулоса чиқармоққа шошилмайлик. Ўқийётган одам тафаккур қилади, ўйлайди, бир кун келиб юрт қорига ана шундай зиёли, қомил инсонлар ярайди. Бу оддий ҳақиқатни унуттишга асло ҳаққимиз йўқ.

Мақолада муаллиф томонидан билдирилган баъзи субъектив мулоҳа-

заларни изоҳлаб ўтириш ортиқча. Деярли умумий ва асосланмаган кузатувлар, объекти номаълум ҳолатлар хусусида бахслашиш, мушоҳада юритиш шарт эмас деб ҳисоблаймиз.

Мамлакатимиз миқёсида китобхонлик тарғиботи янада кучайтириш, юртдошларимиз ўртасида мутолаа маданиятини кундалик эҳтиёжга айлантириш, энг асосий мезон, у ҳам бўлса ёшларимизни маърифатли, маданиятли этиб тарбиялашда КИТОБнинг ўрни ва кадр-қиммати беқиёслигини уларнинг онгига мустаҳкам сингдириш барчамиз учун кечиктириб бўлмас, долзарб вазифадир. Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан ишчилар давом этиётган бу оммавий тадбирларни уюшқоқлик билан ўтказишда Ички ишлар, Халқ таълими вазирликлари ва Республика Маънавият ва маърифат марказига яқиндан кўмаклашиш ҳар биримиз учун шарафли ва ғоят масъулиятли бурч эканини ҳам унутмайлик.

Таҳририят

Мини-футбол

Пойтахтимиздаги “Hilton” меҳмонхонасида Давлат хавфсизлик хизмати Тошкент шаҳри бошқармаси бошлиғи кубоги мусобақасининг очилиш маросими бўлиб ўтди.

– Бугун аҳоли ва айниқса, ёшлар орасида спортни кенг тарғиб этиш, уюлмаган ёшларни фойдали машғулотларга жалб қилиш, спорт ва соғлом турмуш тарзини оммалаштириш мақсадида турли тадбирлар ташкил этилмоқда, – деди ДХХ Тошкент шаҳри бошқармаси бошлиғи Хуршид Билалов. – Биз ўтказаятган мусобақа ҳам ана шундай қизиқарли, ёшларни бирлаштирувчи ва бўш вақтини мазмунли ҳамда фойдали ўтказишни таъминловчи тадбирлардан бири бўлиб қолишига ишонамиз. Май ойи давомида

Пойтахт ёшлари беллашяпти

мазкур мусобақанинг туман босқичларида шахримиздаги 524 маҳалланинг 18 ёшдан 30 ёшгача бўлган уюшмаган ёшларидан иборат жамоалар беллашди. Якуний натижага кўра, Бектемир туманининг Зилола, Миробод туманининг Сарикўл, Мирзо Улуғбек туманининг Аҳмад Югнакий, Олмазор туманининг Кубўш, Сергели туманининг Нўғайқўрғон, Учтепа туманининг Истироҳат, Чилонзор туманининг Катта Олмазор, Шайхонтоҳур туманининг Боғ кўча, Юнусобод туманининг Оқтепа, Янгиҳаёт туманининг Навқирон, Яққасарой туманининг Қушбеги ва Яшнобод туманининг Дўстобод маҳаллалари жамо-

алари ғолиб деб топилди. Тадбир доирасида туман босқичларининг энг яхши ўйинчилари тақдирланди. Шунингдек, шаҳар босқичи жамоалари ўртасида куръа ташлаш маросими бўлиб ўтди. Шундан келиб чиқиб, рақиб жамоалар аниқланди. Мусобақалар 7-10 июнь кунлари пойтахтимиздаги “Жар” спорт мажмуасида ўтказилади. Тошкент шаҳар босқичида ғолиб чиққан жамоа Ўзбекистон Республикаси ДХХ раиси кубоғига қатнашиш имкониятига эга бўлади.

Сардор АМИНХОНОВ,
“XXI asr” мухбири

Халқ депутатлари Зангиота туман кенгашига O‘zLiDePдан сайланган депутат Х. Ҳошимбеков томонидан Обод маҳалласининг Буюк ипак йўли кўчасидаги 14 та, Жалолоддин Мангуберди кўчасидаги 8 та, Нурҳаёт-1 торкўчасидаги 3 та, Марказ шоҳкўчасидаги 4 та ярқосиз ҳолга келиб қолган симёғоч бетон муқобилига алмаштирилиб, замонавий ёриткичлар ўрнатилди.

асосий кўчага чиқаверишда йўловчилар, пиледалар хавфсиз ҳаракатланишини таъминловчи ҳамда машиналар қатновини тартибга солиб турувчи светофор ўрнатилди.

Обод маҳалласи деб ёзилган арка қад ростлади. Замонавий лойиҳалар асосида бунёд этилаётган икки қаватли Маҳалла маркази мажмуасида эса ҳадемай маҳалла идораси, сартарошхона, бир қатор маиший хизмат кўрсатувчи хоналар жой олади, оталар

Обод маҳалласи обод бўлмоқда

Қувонарлиси, давлат хусусий шериқчилик асосида замонавий, барча қулайликларга эга маҳалла гузарини барпо этиш бошлаб юборилди. Аввало,

чойхонаси, турли дўконлар аҳолига хизмат кўрсатади.

O‘zLiDeP Тошкент вилоят кенгаши матбуот хизмати

ЭЪЛОН

“PSB Insurance” МЧЖ суғурта компанияси Самарқанд вилояти филиали томонидан суғурта қилдирувчи Раҳмонов Эгамберди Раҳим ўғлига берилган 0042496-рақамли полис йўқолгани сабабли юридик кучини йўқотганини МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ.

АСЛИДА БИЗ ЎЗИМИЗ ЎТЯПМИЗ...

Асқад Мухтор

Кичкина бир яхшилик қилиш учун ҳам одам (балки буюк одам) бўлиш керак; катта ёмонлик қилишга кичик одам ҳам қодир.

“Биз XII – XIV аср Дашти Қипчоқ (Олтин Ўрда) туркий адабиётини негацир яхши ўрганмаймиз. Ваҳоланки, бу адабиёт (Кутб, Сайфи Саройи, Ҳисом Котиб) соф туркий тил, халқчиллик жиҳатидангина эмас, умуминсоний мундарижаси билан ҳам катта эътиборга лойиқ. Биргина “Жумжума Султон” дostonини олинг. Ҳисом Котиб уни Фаридиддин Атторга (“Жумжуманом”) тақлид қилиб ёзган. Замондоши Дантенинг “Инсон комедияси” билан таққосласангиз, жуда антиқа фикрларга келасиз. (Масалан, дунёни вертикал ҳолда олиб, яъни ҳамма замонларни бир вақтга жамлаб (хронотоп), абадиятда учраштириб тасвирлаш...) Бу икки муаллиф бир-бирини билмай туриб, маънан жуда оҳангдош асар ёзганига ҳайрон бўласиз.

Алишер Навоийдан олдинги туркий тилга қулоқ солинг:

**Чун ки келдинг дунёя – кетмоқ керак,
Бор кучинг етганча хайр этмоқ керак!**
(Ҳисом Котиб)

Сўнгатка илиқдур, эранга билик,
Биликсиз эран ул – сўнгатк бейлик.
(Адиб Аҳмад, XII аср)

(Дарвоқе, “Инсон комедияси”нинг мотивлари Ал-Мааррийдан буён давом этиб келади.)

Ёзувчи ёлгонни тўқийди-ю, ҳақиқатни ёзади.

Шамол шамни ўчиради. Шунга ўншаб, айрилиқ ҳам шунчаки хушторликни совитиши мумкин, чин муҳаббатни ўт олдиради.

Ҳақиқат – Худодир: уни ҳамма биледи-ю, ўзини ҳеч ким кўрмаган.

Шоир бўлиш яхши, шоирлик даъво қилиш ёмон.

Даҳолар ўз касблари доирасидан чиқиб кетадилар. Фалончи – шоир, фалончи – олим, аммо Навоий – Навоийдир, Эйнштейн – Эйнштейн.

Китоб – бойлик. Лекин сотиб олинганга эмас, ўқилгани.

– Сизга театр ёқадими, киноми? – деди мухбир.

– Сизга одам ёқадими ё унинг сояси? – деди адиб.

– ...Баъзи одамлар бўладики, ўзидан сояси тузук, – деб ҳазил қилди мухбир ҳам.

Кулдилар.

“Вақт ўтпти!” деймиз сал ҳазинлик билан. Бу гапни инсон ўзини овутиш учун ўйлаб топган. Аслида биз ўзимиз ўтпимиз...

“ТУНДАЛИКЛАР” дан.

ЭЪЛОН!

“Ипотека-банк”

АТИБ
Сергели филиали
балансидан бўлган
Тошкент вилояти
Бўстонлик тумани
“Ғазалкент” ҚФЙга
қарашли Учтерак қишлоғидаги
1 га. майдонда жойлашган дам олиш маскани биноиншоотлари (умумий нархи 5 750 000 000+ҚҚС) СОТИЛАДИ.

Хизматлар лицензияланган.

Мавсум

Янгиқўрғоннинг Қораполвон маҳалласида яшовчи Рисликхон ая Сотимова ва умр йўлдоши Тўхтавой ота Тошпўлатов оиласини туманда азалдан ҳамма яхши танийди. Меҳнаткаш хонадон. Шу йил баҳорда чол-кампир фарзандлари билан маслаҳатлашиб, бир қути ипак қурти боқишга киришишди. Пилла тутганлар билади бу ишнинг машаққатини. Куну тун чақалоққа қарагандек парваришу эътибор керак.

Хуллас, меҳнатлари зое кетмади. Яқинда хирмон кўтарилди: ҳосил чўғи чакимас – 112 кило тарози босди. Қўни-қўшни ва маҳалладошлар кутлаб қўйишди.

Биламизки, Ўзбекистон пилла етиштириш бўйича дунёда етакчи давлатлардан бири саналади. Атлас, адрас, шойи каби матолари

Пилла тиллага айланыпти

миз маълум ва машҳур, ҳам харидоригир. Лекин бу каби ютуқларга маҳлиё бўлиб, изланиш, ҳаракатдан тўхтаб бўлмайди. Ҳукуматимиз пиллачиликни ривожлантириш борасида қатор ибратли тадбирлар амалга оширмоқда. Янги иш ўринлари яратилиб, аҳоли даромади ҳам шунга яраша йил сайин кўтарилляпти. Хусусан, ўтган йили давлатимиз раҳбарининг “Ўзбекистон Республикасида пиллачилик ва қоракўлчиликни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармонига асосан махсус қўмита ташкил этилиб, қатор муҳим вазифалар белгиланган эди. Унга кўра, кластерлар жойларда пиллачилик ва қоракўлчиликни ривожлантириш, озуқа базасини яратиш юзасидан фаол иш олиб боришяпти. Мисол учун, Янгиқўрғон туманида шу йилнинг биринчи мавсумдаги режага кўра 2 574 хонадон 172 тонна пилла етиштириб, “Янгиқўрғон-нагропилла” МЧЖ омбо-

рига топширди. Жумладан, шартномага асосан аҳоли етиштирган ҳар бир килограмм маҳсулотни янги ташкил қилинган кластер – “Silk row” МЧЖ 23 минг сўмдан харид қилаётгани эътиборга молик эканини таъкидлаш жоиз.

Бундан ташқари, озуқа базасини яратиш учун қоракўлчиликка 120 гектар яйлов ва тут кўчатлари учун 609 гектар плантация майдон ажратилган. Шунингдек, тумanning Ис-

ковот маҳалласида 3 миллион АҚШ доллариллик инвестиция эвазига иккита фабрика қурилмоқда.

– Бу ерда пилла хомашёси қайта ишланиб, ипак момиги ва толаси ҳамда ипак гилам ишлаб чиқилиб, экспорт қилинади, – дейди “Silk row” масъулияти чекланган жамияти раҳбари Ҳимоятхон Қўчқорова.

– Гиламлар Поп туманидан олинган қўй жунига пахта ва ипак толаси қўшиб тўқилади. Бу ерда 3 225 нафар ёшни

мавсумий, 80 нафарини эса доимий иш билан таъминлаш режалаштирилган.

Қадимдан пилла ва тилла сўзлари бежиз уйғун ишлатилмаган. Боиси, иккаласи ҳам улкан бойлик ҳисобланади. Шундай экан, ҳазинамиз – хирмонимиз бу бебаҳо неъматга қанча тўлса, халқимиз бойийверади.

Юнусали ОЧИЛДИЕВ,
“XXI asr” мухбири
Наманган вилояти

Реклама ҳўқуқи асосида тайёрланди.

<p>ЎзИм OZIMOT MUSASSIS: TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI – O‘ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI</p> <p>XXI ASR HAFALIK NASHR</p> <p>Бош муҳаррир Норқобил ЖАЛИЛОВ</p> <p>Тахрир хайъати: Ақтам ХАЙТОВ Дилшод ШОУМАРОВ Шухрат БАҒОЕВ Мавлуда ХУҲАЕВА</p> <p>Сирожиддин САЙИИД Алхам ШОДИМОНОВ Виктор ПЛАК Насимжон АЛИМОВ</p> <p>Фаррух ЖАББОРОВ Бош муҳаррир Уринбосари</p>	<p>Тахририят манзили: Тошкент шаҳри Нукус кўчаси 73-уй. Электрон почта: xxi_asr@mail.uz xxi_asr@mail.ru</p> <p>Телефонлар: 71 215-63-80 (ш.ф.р.) Обуна ва реклама бурачиги – 71 255-66-50.</p>	<p>“XXI asr” ижтимоий-сўғий газетаси Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2011 йил 14 июнда 0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган.</p> <p>“Шарқ” нашриёт-матбаа иккидорлик компанияси босмаҳонсидан чоп этилди.</p> <p>Корхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-уй. Газета офсет усулида, А-3 форматда босилди. Ҳажми – 3 босма табоқ. Буюртма рақами: Г – 651 Тираж: 3477 Баҳоиси келишилган нарҳда. Топширилди – 20-20</p>	<p>Тахририятга қалган қўламлар таъкир қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.</p> <p>© “XXI asr” дан олинган маълумотларга манба сифатида газета номи кўрсатилши шарт.</p> <p>Муаллифлар фикри тахририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин.</p> <p>Газета тахририят компьютер марказида териди ҳамда дизайн</p> <p>Маъруфжон Раҳмонов томондан саҳифаланди.</p>	<p>ISSN 2181-497X</p> <p>НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406 123456</p> <p>Навбети муҳаррир: Нурхон ЭЛИМРАЕВА</p>
---	--	---	--	--